Tractatꝰ contra ſacerdotes ꝯcubinarios: per cõcluſiões quattuordecim diuiſus.

quibꝰ ꝑlectis: q̄ꝫ ꝑiculoſiſſimū ſit clericari ſeu ſacerdotē gerere: lectori cuilibet facillime cõſtabit.

Cum Gratia ⁊ Priuilegio.

¶ Ad Optimũ antiſtitem Ceſarei Pontificijꝙ iuris excellentiſſimum ꝓfeſſorē D. Hie/
ronymum Suarez Epiſcopum Mindonieñ. Senatus heretice prauitatis preſidem.
Alphonſi a Polo ſacre theologie doctoris Canonici Concheñ. in libellum contra
concubinarios Prefatio.

LEgimus Rᵐᵉ Pater ac iuris peritoꝝ clariſſime: veteres illos Romanos cē
ſoria nota celibes punire: multāqꝫ irrogare ſolitos in eos q vxores ducere
rēnuiſſent. Qua qdē in re mihi vidētur Licurgi ⁊ Platonis leges cē imitati:
que iubent eos oī dedecore afficiēdos eſſe pecuniaqꝫ multādos qui rei vxo
rie nō fuerint operati. Nāqꝫ ex ſcitis licurgi arcebant̃ celibes ab īſpectione
ludoꝝ gymnicoꝝ. ⁊ honore illo priuabantur quo iuuenes ꝓſequi ſeniores ꝯſueuerunt.
Unde ſcitũ eſt illud a iuuene ſpartano dictuꝫ Imperatori rēnuente aſſurgere nec cedere
ſubſellio. ideo tibi nō aſſurgo: qm̄ nec tu filium q mihi cederet genuiſti. Platonice vero
leges tꝑs coniugale p̄ſcribentes: multā dicũt illi qui a trigeſimo etatis āno vſqꝫ ad. 35.
vxore ducenda ſupſederit. Homerꝰ etiā ſapientiſſimus: pplos in celibatu viuētes auios
appellat: quaſi vita carētes. Et mortaliũ vita ſine cōnubio dimidiata ab antiquis ſcripto/
ribus nũcupat̃. tanq̄ꝫ abſoluta ⁊ pfecta vita ex maris feminéqꝫ ſocietate cōficiatur. Hinc
igitur Romani eos q in maritoꝝ ordine numerabātur: honoratiores his q vitā celibem
degebant eſſe voluerunt. atqꝫ inter nationes oēs coniugiũ reuerentiſſime colentes: pluri
mis cerimonijs ornamētiſqꝫ honeſtandũ decorandũqꝫ cenſuerunt. ſũmis p̄conijs maxi/
maqꝫ laudatiōe neſcio quē priſcũ Cecropē celebrātes q Diphyes cognominatꝰ eē fert̃:
hoc eſt duplicis gemineqꝫ nature: propterea ꝙ primus feminaꝫ mari matrimonio copu/
lauit. Hinc etiā his temporibus nōnulli mōaſtice profeſſiōis. doctores mēdacij ex perdi
torũ phariſeorũ ſynagogula inſurrexerũt: qui in ordine maritorũ numerari cupientes: mi
niſtros eccleſie qui in celibatu deo ſeruire perſeuerant miris opprobrijs inſectātur. quiqꝫ
continentiā ad reſurgentium ſtatũ relegātes: ab imprecatione illa ſe dicũt liberari: maledi
ctus homo qui non reliquerit ſemen ſuum ſuper terram. ¶ Nos aũt orthodoxe fidei ba
culo inixi: matrimonium ſacroſanctũ ac venerabile appellamus: nuptiaſqꝫ honorabiles:
ac cubile immaculatũ. quod in remedium incontinentie: aut ad procreādos liberos inuē/
tum eſt. Quod homines diſiunctos vinculo arctiſſimo cōiungit. quod familias diſſocia/
tas mutua affinitate conſociat. quod neceſſitudines conciliat. quod amicitias religioſas
comparat. qđ vrbes legitimis ciuibus replet. qđ deniqꝫ nō acerbā: ſed iocundiſſimā vitaꝫ
efficit. Sed o quāto eoꝝ eſt vita beatior: qui humanis cōtemptis illecebris ſe caſtrauerũt
propter regnum celorum. quoꝝ laus eſt in euāgelio. quibus dulcior eſt amor Chriſti q̄ꝫ
numeroſitas filioꝝ? Qui nō matrimonioꝝ vinculis: non vllis ſeculi cōpedibꝰ vinciuntur.
ſed ſupra hominē vitam nacti: perpetuā vite integritatē ſeruant. Quales Indorũ gymno
ſophiſtas: pleroſqꝫ grecorũ philoſophos: iudeorũ heſenos: egyptioꝝ ſacerdotes fuiſſe
legimus. qui cũ multis rebus alijs: tũ maxime vxoribus abſtinuerũt. Quales multo veriꝰ
cernimus ipſi chriſtiane ⁊ catholice religionis miniſtros. qui exuti quodāmodo humani
tatis fragilitatē: angeloꝝ vitā imitantur in terris. ⁊ mentē ſeiungentes a ſenſibus: in altiſſi/
ma dei contēplatione verſantur. Quoꝝ virginitatē ſeu celibatũ ſacris coniugij eminēter
prefero: cum ipſa ſua quadā vi naturaqꝫ laudentur. cum non vi precepti coguntur: ſed oſ/
ſerũtur vltro. Quis enim (etiā ſi pythagoricus) neſciat: ita coniugiũ cōtinentie ſubijci: vt
parē numerũ impari? Quecũqꝫ paria in arca noe ſeruata ſunt animalia: ea immunda fuiſſe
cōpertũ eſt. Et vnus eſt deus: ⁊ numero deus impare gaudet. vt igit̃ impar numerus mũ
dus eſt: ita paria omnia immũdicie eſſe obnoxia quis ambigat? Quod etiā poeta cũ mini/
me ignoraſſet: Deiphebũ turbate Sibylle rn̄diſſe refert. Ne ſeui magna ſacerdos diſce/
dā numerũqꝫ diminuet imparē. non enim huiuſmodi numerus apud manes cōueniebat:
quibus pari numero are dicabant̃ due: dijs aũt ſuperis tres. ¶ Sed qd poetarũ: qd phi/
loſophoꝝ: qd gentilitatis illius vane vtimur teſtimonijs? vnde hauriamus aut locupletiꝰ
aut verius argumentũ: q̄ꝫ a celeſti ſponſo Chřo Jeſu: qui virgo ſemꝑ extitit: ⁊ ex virgine
naſci dignatus eſt: ⁊ virginē in cruce virgini ꝯmēdauit? Qui ſpecioſus forma pre filijs ho/
minũ: plenus gr̄a: fons virtutũ: ſpecioſaꝫ ſponſaꝫ ſuā Eccleſiā non habentē maculā nec ru
gā: īter alia ſcitatis īſignia caſtitate tāqꝫ pulcherrimo iocali ſic īſigniuit: vt cũ religio ac pu
dicitia nodo pulcherrimo inter ſe copulate cōſocient̃: tāqꝫ bñ cōueniāt q̄ꝫ bene gēma aur(

cluditur:roſe lilijs contexuntur:in miniſtris eius q in terris ſacroſancti eſſe debēt:ↄnexio iſta tam decora: tam lucida:adeo decenter ſplendicet: vt vere genus electū regale ſacerdotium eſſe videant̄.eidēqꝫ ſponſo vite puritate fulgentes:deuotione ſupplici valeāt deſeruire. ¶ Quare ceſſet iā hypocritaꝝ tempeſtas p̄roni incōtinentie:poſt ſacerdotiū ſuſceptū monachatuqꝫ reiecto coniugalibus amplexibus delectari. Ceſſent pſeudo ꝓphete filij babylonis monſtra execrabilia ad terras vltimas deportanda:ꝑ ſtultā carnis ſapientiam pacatā diu ſanctā eccleſiā rurſus impetere. ⁊ q ſacra ⁊ ꝓfana codē loco hn̄t.q religionē in q̄ſtum vertūt.q voluptatibus beluinis ſemꝑ intenti carnis mundiciā nequeūt retinere:deſinant celibatū in eccleſie miniſtris deteſtari. Omittant p̄terea inſtitutis inniti gentiliū.q ⁊ ſi pluralitati ciuiū ſemꝑ intenti:ſic tn̄ virginitatē venerabant̄:vt virginē inter aſtra celi collocarent. veſtalesqꝫ virgines ſummo cū honore haberent.inqꝫ apollinis illo templo memoratiſſimo nullus niſi ſacerdos ⁊ virgo miniſtrare poſſet. ¶ Nec inficior olim in p̄ncipio naſcētis ſeculi dictū eſſe:creſcite ⁊ multiplicamini. Sed quid ad nos in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt? Filia iepte tanqꝫ maledicto legis obnoxia ſuā pudicitiā cuꝫ cōſortibus deplorabat. Sꝫ qd ad tempora hec quādo tranſlato ſacerdotio legis tranſlatio facta eſt? Ex quo enim venit dominus legis legē adimplens ⁊ non ſoluens. Ex quo vox turturis audita eſt. ⁊ preco pudicitie Paulus conſiliū de virginibus dedit: impleuerunt nuptie terram ⁊ virginitas paradiſuꝫ. Fateor ingenue cum euangelica veritate non oēs capere verbum iſtud. ſed hoc ꝓfecto nō q̄ nō p̄nt:cū nullus cogi ad contrariū poſſit: ſed q̄ non oēs volūt. Palma qdem ꝓpoſita eſt:nec auxiliuꝫ gr̄e petentibus denegat̄:nouelli tn̄ heretici quoꝝ deus venter eſt ⁊ appetitus rōni imperat:nec cōtinentiā inſtanter petūt:nec in contin̄edo labores apponūt. vbi (teſte ap̄lo) iugis mortificatio ⁊ crucifixio carnis neceſſaria eſt: vt ab ſtimulo ſathane in corpore mortis huius liberemur. ideo nec miꝝ ſi ꝑpetuā cōtinentiā in eccleſie miniſtris deteſtant̄:quā ipſi in ſeipſis hr̄e faſtidiūt. ¶ Sed has vulpium impoſturas: hanc epicureā hereſim: ꝓ parte hoc in ope deturbat refellit ac explodit Abulenſis. In quo ita caſte ſacerdotū pudicitiā extollit: ſic grauiter cōcubinarioꝝ pericula pādit: vt nihil ad decorē domus dei pulchrius: nihil ad ſtatū militātis eccl'ie ſanctius dici aut excogitari q̄at. Cuius exēplar ſic ſcriptoꝝ ignauia fedatū: ita ſitu ac puluere cōſumptū inueni: vt vix in eo ſyllabā cōpererim nō neceſſario radendā: alterandā: varieqꝫ mutandaꝫ. adeo vt alteri⁹ q̄ꝫ Abulen̄. ſtilus nobis videret̄. id tn̄ laboris pro viribus impēdimus: vt mētē auctoris ſi diuinare licuit videamur attigiſſe. ¶ Hāc ꝓ̄o lucubratiūculā atqꝫ induſtriā nr̄am ſiqua mō eſt Sapien^me^ P̄r vt tibi dicarē tuoqꝫ acerrimo iudicio ſubijcerē: cuꝫ alie diuine virtutes: tū excellēs cōtinētia tua effecit. Sic. n. rigidus ſuꝑ theſauri caſtitatis cuſtodiam te ſemꝑ p̄ſtitiſti: vt domeſticū hoſtē tibi ꝑfecte ſubigeres: ⁊ candidū veſtimentū mundicie a voluptatis incendio p̄ſeruares. Idē norūt oēs q vel modicā tecū conſuetudinem habuerūt: iam in tenera illa etate qn̄ in celebratiſſimo illo Salmāticen̄. collegio magna ſanctimonia vulgato legū ſtudijs incūbebas. vbi ſub veſtibus clericalis honeſtatis talem te oīum virtutū exercitio gerere ſolebas: vt admirarētur ⁊ ꝓbarēt vniuerſi. futurūqꝫ certiſſimis argumētis in ſūmo dignitatis faſtigio locareris nō tacite augurarētur ſolum: ſed priuatim publiceqꝫ p̄dicarēt. Taceo q̄ꝫ ꝑſpicaci ingenio: q̄ꝫ exactiſſima excultaqꝫ doctrina ſis. Quāta reꝝ experiētia: incomparabili prudētia: admirabili facūdia polleas. q̄ꝫ religionis iuſtitieqꝫ ꝑtinax defenſor exiſtas. Alias virtutes tuas (plures enim ſunt q̄ꝫ nō ſolū a me q ornate ⁊ copioſe dicendi ſtudia vix attigi: ſed nec ab exercitato qdem ⁊ p̄ſtanti oratore explicari cōmode poſſent) libens p̄termitto. Tm̄ dixerim eam eſſe amplitudinem: eaꝫ ſanctimoniā: integritatē: fidē: ⁊ moderationē tuam: vt dubiū ſit plus ne dignitatis iſta quā geris a te ornamenti: an tu ab ipſa accipias. Quare ſuſcipe continētiſſime Antiſtes vultu hilariqꝫ animo munuſculū hoc quod in templo dn̄i ꝓ his qui ſacramētis diuinis inſeruiunt libenter offerimus. Cuius lectio tibi tuiſqꝫ ſimilibus nō minus frugifera erit q̄ꝫ iocūda. Vale continentie exemplar: ⁊ me vt ſoles abſentē abſens dilige.

¶ Tractatus perutilis contra clericos concubinarios incipit feliciter.

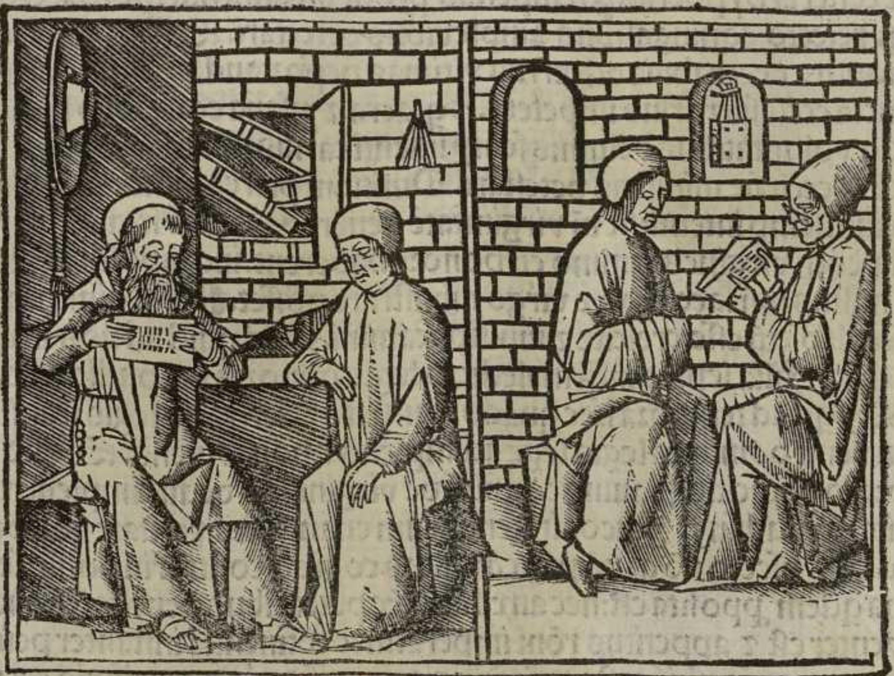

Quoniã vbi maius periculũ vertit̃: ibi cauti/us eſt agendũ. vt ĩ.c. vbi maiꝰ õ ele.li.vj. Et quia pctis exigẽ/tibꝰ hodiernis tẽpoꝛibꝰ mul/ti querũt ſcientiã ⁊ pauci con/ſciẽtiã teſte beato Bernardo in lib. de conſciẽtia. inquirunt ꝙ nonnulli excuſationeꝫ ſuo/rum delictoꝛum per alioꝛum comparationem ſ̃m criminũ attenuationẽ: atqꝫ de facili cõ/foꝛmant ſibi conſcientias ali/quoꝛuꝫ ſuis voluntatibus ſen tẽtias applicando doctoꝛum. q ꝙ bona vel bene ſcripſerint non eſt aliquatenus ambigẽ/duꝫ reſpectu fontalis ꝑncipij: intentiõis videlicet qð opus qualificat ⁊ denomĩat: ſ̃m pa trũ ſñias. xlj. di. quis. Sꝫ qꝛ in dubijs qð tutius eſt tenere ⁊ eligere debemus vt in.ca.iu uenis.cũ concoꝛ. de ſponſa. ⁊ in foꝛo conſciẽtie id creditur ſecuriꝰ qð creditur magis deo placere: ſiue qð minus diſtat a veritate: vel magis a pericu lo: ꝓſertim quia intentio bo/na non excuſat malum opus. j.q.j. non eſt. ideo in factis in quibus periculũ vertitur ani/maruꝫ: magis reoꝛ ſtandũ pa/trum ac doctoꝛuꝫ ſententijs q in partẽ tutioꝛẽ declinare [a] vi/dentur. ¶ Quapꝛopter infra ſcriptas ꝯcluſiones ſ̃m ſentẽ tias doctoꝛũ ⁊ determinatio/nes iuriuꝫ ſacroſancte eccleſie in materia clericoꝛum concu/binarioꝛum commentare de/creui: quas tam in pꝛincipali ꝙ̃ in incidentibus ⁊ omnibus ⁊ ſingulis determinationi ſa/croſancte Romane eccleſie: ⁊ cuiuſlibet ad quem quomo/dolibet poterit pertinere iu/dicio et examine coꝛrigenda obm itto.

¶ Intra coꝛpus militantis eccleſie pleraqꝫ incommo/da ſequi: pꝛecipue ſpiritua/lia: que iõ ſunt maioꝛa. 22. q. 1. duo. qꝛ pꝛouenire certũ eſt ex deteſtabili vita macu lata ſacerdotum: qui in cri/men foꝛnicationis ⁊ concu/binatus notoꝛie ꝑſiſtere nõ verentur: nemo ſane mẽtis ignoꝛat.

[a] ¶ Videnť. Unde dẽ. in cap. 1. de obſeruatio. ieiu dicit ꝙ in illis in quibꝰ ver titur periculum anime: non qð equitus vel mitius ſꝫ qð tutius eſt ipſi anime inter/tari debemus. de pꝛeſbyt. non oꝛdi. c. venies. l. diſ. pi deret i fi. ⁊. c. coꝛ nota de ſpon. ca. iuuenis ſ̃m Do. ⁊ Jo. an.

¶ Pꝛima cõcl'o.

Clerici ꝯcubinarij notoꝛij .ſ. quoꝝ * crimẽ ꝯcubinatꝰ eſt ita notoꝛiũ ꝑ ſententiã vel ꝯfeſſio/nẽ in iure factã: vel ꝑ rei euidẽ tiã talẽ. ſ. ꝙ nulla tergiuerſatio ne celari pôt. vt qꝛ oĩbꝰ in rure vel in caſtro ꝯmoꝛãtibꝰ eſt no toꝛiũ ꝙ capellanus habet ꝯcu binam in lecto: vel in menſa: vel filios vel filias: al's qũo/cũqꝫ poſſit notoꝛie certitudo haberi de ſua manifeſta foꝛni/catione: et talis eſt ſuſpenſus

* ¶ Crimẽ ⁊c. qꝫ ſi ſit cle ricus iuuenis qꝫ iuuenẽ feminaꝫ in dom quotidie ⁊ notoꝛie ad m ... m. nã ta lis lꝫ dicatur fo[rnic]atoꝛ pꝛe ſumptus: tamẽ [d]et vitari vt ipſe no. in ſu[m]na. de co habita. clerico. [m]ulie. §. ⁊ qualiter. xv. ſcri[bit] autẽ. idẽ videtur Dẽ. ten[et] in. c. ꝙ ſi quiſꝙ ſacerdo[s] de coha. cleri. ⁊ mulie. ⁊c.

[s]ipſo iure: quoad ſe ⁊ quoad alios. vt in. c. queſitũ. de coha bitatio. clerico. ⁊ mulie. ⁊ ibi docto. [a]de hoc nemine diſcre pante. Idem Uiſianus ⁊ Lo. et Bar. ⁊ G[9]. in. cap. nullus. xxxij. diſt. c. pꝛeter hec ꝙ vi tari habent ex quo crimen eſt notoꝛium.

ℂ Scda ↄcl'o. Cleric[9] in moꝛtali exiſtẽs pctõ: peccat moꝛtal'r qñcunq; aliquez facit actum circa diuina. puta tan gendo ⁊ tractando ſacramen ta [a] etiã ſine apparatu [b] ⁊ inge rẽdo ſe diuinis: niſi pꝛimo cõ fitetur. hec eſt ſententia theo logoꝛuȝ ſignanter ſancti tho. iij. parte ſumme. q. lxiiij. arti culo. vj. ⁊ alioꝛum ad idem. iiij. ſenten. diſ. xxiiij.

ℂ Tertia cõcl'o. [d]Audiẽtes miſſã notoꝛij ↄcu binarij [R]peccant [o]moꝛtal'r nec excuſant' niſi ignoꝛãtes iura. hec eſt ſñia ſcti Tho. iij. q. de quolibet. qð clare elicit' ex. c. ſiqui ſint pꝛeſbyteri. lxxxj. di. nam ibi pꝛohibetur fidelibus indiſtincte ne audiant iſtoꝛuȝ concubinarioꝛum notoꝛioꝛũ [p]officia: ⁊ qui cõtra facit incur rit peccatuȝ paganitatis ⁊ ido latrie ⁊ ariolãdi ſcelus: quod eſt grauiſſimũ peccatum ⁊ cri men deo multum deteſtabile. vt patet. j. Regum. xv. ca. vbi pꝛopter inobediẽtiã ſaul ami ſiſſe regnum deſcribitur: dicẽ te domino per pꝛophetã. quo niam quaſi peccatum ariolã di eſt repugnare: ⁊ quaſi ſce lus idolatrie nolle acqeſcere. ſup quo paſſu beatus Tho. ſecunda ſecunde. xv. q. articu lo. ij. dicit ꝙ comparatio ſau lis non eſt equalitas ſed ſimi litudinis: quia inobediẽtia re dũdat in contemptuȝ dei ſicut ⁊ idolatria magis. omnis eniȝ inobediẽtia eſt de genere ſuo peccatum moꝛtale ſm beatuȝ Tho. ſecunda ſecunde. q. xv. articu. j. ſiue iobedientia ſit cõ tra pꝛecepta dei: ſiue ↄtra pꝛe cepta ſuperioꝛis: ⁊ parrochia ni poſſunt excommunicari ſi non pareant canonicis inſti tutis. xix. diſtin. c. nulli. vnde dicit pe. de ſali. in. c. alle. ſiqui ſunt pꝛeſbyteri: ꝙ benedictio ſacerdotum vertitur in male dictionem audientibus eoꝛuȝ miſſam: vel officia illoꝛum. vi

[s]ℂ Ipſo iure. ideȝ Petrus bꝛaco. in repertoꝛio in verbo cõcubinat[9] ad dit. ſi tales poſt admonitionẽ concubinas non deſerint: ipſo iure ſunt pꝛi uati. Uincen. 81. diſtin. archidia. cuȝ glo. ⁊ Joan. ⁊ Guilel. idem tenet do. Joan. de ligno. in. c. ſi autem. de vita ⁊ honeſtate clerico. vbi dicit ꝙ no toꝛius foꝛnicatoꝛ eſt ſuſpenſus quantuȝ ad ſe: ⁊ quantum ad alios. idem Den. in. c. ſi celebꝛat. de cle ri. ex. miniſtrante.

Nota ꝙ cleric[9] exiſtens in peccato moꝛtali nõ repellit' a ꝓmotione. eſt tex. in. ca. ex parte. de tẽpo. oꝛ. glo. in. c. ſi cut noſtris. de iure iu. qð nõ habet locũ in clerico publi co cõcubinario. eſt extraua gans de hoc que incipit. ſpe cioſus. de qua ſemꝑ ſit men tio in qualibet collatione ec cleſiaſtici beneficij.

[a]ℂ De h' nemie. itẽ Jo. an. in nouella. in. c. ſi celebꝛat. ꝺ cleri. ex. iiij. in glo. idem vi detur tenere de notoꝛio ad medium glo. dicit ſic. cũ igi tur ſimoniatici ⁊ notoꝛij foꝛ nicatoꝛes ſuſpẽſi ſint, ab of ficio. quoad ſe ⁊ quoad ali os ⁊ ꝓpter crimẽ licȝ accu ſare. 32. diſtin. §. verum. re ſtat ſȝ Do. ꝙ ſi celebꝛãt in currunt irregularitatẽ: ⁊ ẽt poſt penitentiã non debent celebꝛare donec cũ eis per ſedem apoſtolicã diſpenſe tur. idem ibi Den. ⁊ quoad ſuſpenſionem: ⁊ quoad ir regularitatem.

[a]ℂ Etiaȝ ſine apparatu. ꝙ iſte ſacerdoſ i moꝛtali exñs pctõ peccat moꝛtaliter exe quendo oꝛdinem ſuuȝ. pꝛo batur Deutero. 16. qð iu ſtuȝ eſt exequeris. ex qua le ge diuina cõcluditur ꝙ in terdicta eſt ſibi executio niſi ſãcte ⁊ iuſte ⁊ ipollute per tractet que ſancta ſunt: imo talis ſacerdos eſt velut bla ſphem[9] ⁊ deceptoꝛ ſȝ beatũ Dionyſiũ in epla ad Demo ſiliũ ex quo idigne ſuũ offi ciũ exegt': ⁊ ſic moꝛtal'r pec cãt quotiẽs hmõi actum fa ciũt. hec eſt ↄcluſio ſci Tho. 4. ſententia. diſ. 24. vnde dicit beatus Dionyſius. c. 1. eccleſiaſtice hierar chie. immundis ſymbola. i. ſacramẽtalia. ſecus aũt eſſet ſi in aliqua neceſ ſitate aliqð ſacr'm tãgeret vel exeqret' in caſu in quo laicis eſſet licitũ. ſic baptiȝare in articulo neceſſitatis: vel ſi coꝛpus xpi i terrã ꝓiectũ colligi. ⁊ hoc ẽt eſt ↄcluſio abbatis ⁊ Rai. ⁊ Ber. in caſibus inferi[9] aſſignatis. ſcri ptũ ñq; eſt. ſacerdos in quacũq; macula fuerit nõ accedat offerre obla tionẽ deo vt in. c. ſacerdotes. 1. q. 1. ⁊ Leui. 21. vnde ſicut bon[9] miniſter comparat' paulo: ita indignus comparatur diabolo in omnibus in qui bus exequitur ſuum officium: lȝ gratia non valeat impedire quantum eſt in ſe. vt in. ca. ſi fuerit. 1. q. 1. ⁊ talis ſacerdos indigniſſimus ⁊ viliſſimus a deo ⁊ hoĩbus reputat' qui indigne ⁊ pollute tractat diuina ſacramen ta. vnde tex. 1. q. 1. viliſſimus computandus: ⁊ niſi pꝛecellat ſcientia ⁊ ſanctitate que eſt honoꝛis pꝛeſtantioꝛ.

[b]Nota ꝙ alij criminoſi: ſcilicet adulteri: fures: periuri ⁊ huiuſmodi lȝ pꝛopter peccatum non debeant celebꝛare: qȝdiu ſunt in peccato: tamen neribus conſtitutionum non habent ligatam executionem ſui oꝛdinis. quoniam quantũcunq; egerint penitentiam ſine alia reconciliatione li ceat eis exequi ſuum oꝛdinẽ. ſalua tñ diſtinctione quã nota. in. c. ex tenoꝛe de tempo. oꝛdinatio. Idem videtur dicẽduȝ de excommunicatis occultis ⁊ de alijs huiuſmodi ꝙ qȝdiu tolerant' ab eccleſia: executionem oꝛdinum conferunt. arti. 6. q. 5. ca. 2. et. 1. q. 1. chꝛiſtus. hec omnia per Innocen. in. ca. 1. de ſchiſma.

[d]ℂ Q; audiẽtes. ſtatim cum relinquerit concubinã eius miſſam audire poſſumus. ſed idẽ dicit archidia. i. c. ꝓpter hoc. 32. diſ. 7. Inno. in. c. ſicut. de cohabita. cleri. ⁊ muli. dicit pena iuris ceſſaſſe ſi ſacerdos ceſſet a pecca to: qȝtum ad hoc vt alij poſſint audire eoꝛũ officia: ipſe tñ non debet cele bꝛare ſine diſpenſatiõe ⁊ abſolutione ex quo notũ fuit crimẽ eius. de qua materia vide late ꝑ ſpec. de offi. de le. §. iuxta ꝓpoſitio nis. ideȝ ſentit Do. de ſimo. c. tanta ⁊ de ſentẽtia ex. cũ medicinalis. ſ. ꝙ notoꝛi[9] foꝛ nicatoꝛ qȝtumcũq; peniten tiã agat nunqȝ celebꝛare dȝ ante obtentã a ſede apoſto lica abſolutioneȝ: alioquin cõtrahit irregularitatẽ. hec archidia. in. c. ad hec. 32. di. ꝙ idẽ Jo. de lig. in. ca. aũt.

[R]ℂ Peccãt. ꝓbatur etiam audientes peccare moꝛtali ter poſtqȝ fuerint de iuris ꝓhibitione infoꝛmati: q eni ꝓhibitionẽ canonicã ex cõ tẽptu tranſgredit' effici iube tur anathema. vt i. c. ſiquis oẽm. 1. q. 6. qñ blaſphema re ſanctũ ſpũm videt' qui ↄ canones nõ nẽcitate cõpul ſus: ſed volũtarie aut ꝓter ue agit aut loq ꝑſumit: aut facere volẽtib[9] ↄſentit. talis eni ꝑſumptio mãifeſte vnũ genus eſt: blaſphemãtũ ſpi ritũſanctuȝ: cuius dono di ctati ſunt ſacri canones. hec ſunt verba illius. c. violato res. 25. q. 1.

[o]ℂ Moꝛtaliter. i hoc etiã cõcoꝛdat do. Frã. de ȝaba. vtriuſq; iuris mõarcha car dinalis. de coha. cleri. c. qñ tũ: dicens in ꝑma ſui. q. quã ponit i hac mã ꝙ eſt ꝓhibi tum ſub pena pcti moꝛtalis audire diuina officia ⁊ pci pere ſacra a ſimoniaticis ⁊ notoꝛijs foꝛnicatoꝛib[9] alte ro de trib[9] modis. qð fallit ſm ipȝ de baptiſmo ⁊ pnia ⁊ euchariſtia ⁊ moꝛtis ne ceſſitate. ⁊ ſȝ Inno. ⁊ Do. ꝺ here. i. c. fraternitatis tenẽt ꝙ ab iſtis foꝛnicarijs ñ de bẽt recipi ſacr'a: ⁊ ſũt inobe diẽtes ↄſtitutionib[9] eccl'ie q ab eis recipiũt: ſȝ in neceſſitate lȝ eis ſit licituȝ eucharistiã alijs tradere: nõ pñt ↄfiteri nec pñt extremã vnctionẽ in arti culo moꝛtis alicui ↄferre cũ ſit gñalis ꝓhibitio. ⁊ ſic pȝ ꝙ ſũt ⁊ in neceſſi tate ſuſpẽſi a collatiõe ſacroꝝ ꝑter illa ↄceſſa ſupius. hec Inno. ⁊ Do. ⁊ te net ipſe Frã. ibi ꝙ hoc ſit pꝛohibitũ tam concubine qȝ filijs ipſius pꝛ̃sbyte ri dum tamen in apparatu: al's nõ.

[p]ℂ Officia. ꝙ audiẽtes miſſa publici ↄcubinarij certificat[9] de ꝓhibitiõe eccleſie peccet moꝛtaliter ꝓbat'. ille q accipit medicinã ab aliquo infirmo ex cuius oblatiõe ſeqtur moꝛs coꝛꝑalis: peccat moꝛtaliter. pȝ qꝛ facit ↄtra ꝓceptũ de qua loqtur. non occides. ſȝ qcunq; aufert a tali ſacerdote hanc penã. ſ. nõ audire ei[9] miſſaȝ aufert ſibi medicinã. ſ. vt peccãdi licẽtia cete ris auferat': ⁊ ad pnie fructũ trahat'. vt i. c. veſtra. de coha. cleri. ⁊ mulie. ꝙ pene ſint medicine pȝ ſȝ phm lib. ethi. ex qua oblatiõe ſeqtur moꝛs coꝛ poꝛalis ſcða: q̃ eſt deterioꝛ qȝ ꝑma cũ ſit ſẽpiterna vt dicit beat[9] Aug. talis peccat moꝛtaliter. iſta etiã ↄcluſio pȝ ex decretis poſitis. 32. di. nullus. 81. di. ſiq ſunt. vbi grauiſſime peccare cenſentur tranſgrediẽtes. iteȝ ꝙ talis peccet moꝛtaliter pꝛobat': ille qui ꝓceptũ tranſgredit' peccat moꝛtaliter. ſȝ ille qui audit a tali miſſam pꝛeceptum tranſgreditur. ergo moꝛtaliter pec cat. ⁊ hoc ꝓbatur diſtin. c. per hec. vbi dicitur. hec auteȝ pꝛecipiendo mã damus vt nullus audiat miſſam ſacerdotis quem ſcit indubitanter con cubinam habere. hec etiam eſt conſtitutio ſancti Thome. 4. ſentẽ. diſtin. 13. articulo. 3. q. 3.

ᵒ ¶ Accedūt. Sup h̄ arti/
culo ſiue argumento idē ſē
tit quantum ad vitationem
faciendaꝫ do.Fran.patriar
cha de ordine minoruꝫ in li
bro qui intitulatur chriſtia/
nus.parte ſecūda.videlicet
quando crimen eſt noto/
rium omnino.
ᵃ ¶ Eccl'ie. Dicit Jo.ꝺ lig.
poſt Innocen.in.c.ſi auteꝫ.
de vita ⁊ hone.cleri.ꝙ non
ſolum ab officio ſacerdota/
li:ſed etiam inferiorū cleri/
corum eſt abſtinenduꝫ.⁊ nō
ſolum a miſſa: ſed etiam ab
inferioribus officijs:immo
nec beneficium habebit nec
cū alijs ſedebit:⁊ ſic electio
nibus nō intererit:⁊ loqtur
de notorio fornicatore.

ᵃ ¶ Animab⁹. Ricardus ꝺ
media villa.4.ſententia.di.
13.23.tenet ꝙ nō licꝫ alicui
recipere ſacramentū eucha
riſtie a publico fornicatore:
⁊ ſanctus Tho.4.ſententia.
diſ.13.et.9.tenet ꝙ eccleſia
ꝓhibet ab iſtis ſacramenta
recipere:⁊ ꝙ peccant ab eis
recipientes nec conſequun/
tur gratiam.

ᵇ ¶ Medicinalis. Juſte pe
nitentie ſunt:⁊ iaꝫ ſm Aug.
gnto.83.queſtionuꝫ.ois pe
nitentia eſt inducta vt ꝑ eaꝫ
omnes homines reducan/
tur ad bonum virtutis.ideꝫ
nicolaus de lyra ſuper.c.1.
ad Romanos.

ᶜ ¶ Salutis. Cōtēptus igi
tur precepti eccleſie verus
vel putatiuus cauſat pecca/
tum mortale. Hen.de celeb.
miſſe.c.dolentes.
ᵉ ¶ Nō expectata. Illḋ au
tem quod aliqui fingunt ꝙ
debeat in notorio procede/
re monitio:ſalua eorum re/
uerentia nihil eſt: quia nec
iure cauetur nec ratiōe ful/
citur:immo totum oppoſi/
tum eſt iuridicum:⁊ eſt ve/
ra concluſio.⁊ ꝙ non requi
ratur monitio nec ſentētia

delicet qui ſciēter:quia ex hoc
incurrūt peccatum: ⁊ ideo ſūt
digni maledictione. vnde di/
cit ibi Eugeni⁹ peccant qui ad
eorum orationem ᵒaccedunt.
⁊ ſic manifeſtiſſime apparet ꝙ
parrochiāi peccāt mortaliter
poſtꝙ̄ fuerint īſtructi de tam
rigoroſa prohibitione ᵃ eccle
ſie:ſiqui contrafaciāt iſtud.iō
fit vt ſacerdotes corrigantur
cuius ſua nō bona:⁊ nō faciāt
populum delinquere.de quo
in.c.veſtra.de coha.cleri.cuꝫ
iuribus allegatis ibi.qui eniꝫ
alios cuꝫ poteſt ab errore nō
reuocat ſeipſum errare demō
ſtrat.vt in.c.ij.de hereti. etiaꝫ
eccl'ia ſtatuit eos vitare ꝑpter
eorum correptionem:⁊ peri/
culum quod imminet ᵃanima
bus vt tollitur ⁊ nota ī dicto.
c.veſtra.⁊.c.queſitum.graui/
ter ergo peccaret ſi ſacroſan/
cte matris eccleſie ſanctio cō/
temneretur: ſi hoc medicinale
genus vitādum in proximuꝫ
publice delinquētem que eſt
ab eccleſia īſtitutum queſtio/
nis modo ſciēter vł ex affecta
ta ignorātia que dolo compa
ratur omitteret̄:cum ſit medi
cina omnis nāqꝫ pena ſꝫ phi
loſophū in.iiij.ethi.⁊ nota in
c.cum medicinalis. de ſentē.
ex.libro.vj. Eſt ᵇ medicinalis
que a fidelibus ſine periculo
aiaꝝ nō pōt omitti qꝛ ē medi/
cinale.qḋ eſt bene aduertēdū.
iſtud enim non eſt ſcādalum ſi
parrochiani zelo fidei ſuccēſi
⁊ ad ſaluteꝫ anime ſue:preſby
ter auctoritate eccleſie quātuꝫ
in hoc caſu iura eis ꝯcedunt:
nō propria ꝑſumptione ipſiuꝫ
publice fornicātem vitent: qꝛ
vitādo miſerētur:non vitādo
deſeruiūt in ſuum ⁊ illius pre/
iudicium ſeu detrimētum.ꝙ
ſit ſcādalum clarum: eſt fulci/
mētum:quia vtilius ſcādaluꝫ
naſci permittitur ꝙ̄ veritas re
linquatur.⁊ ī.c. qui ſcādaliza/
uerit.de regu.iuris.eſt enī cō/
cluſio doct.ibi ⁊ canoniſtarū
⁊ theolo.vbi de ſcādalo agit̄
ꝙ veritas vite etiam ſi ſit ſcan
dalū nō ē relinquēda:ſignāter
in his q̄ ſunt de neceſſitate ᶜ ſa
lutis:vt eſt in hoc caſu obedi/
re preceptis eccleſie ⁊ prelato
rum.iſtud enim eſt de neceſſi/
tate ꝯſequēde ſalutis.vt eſt ſꝫ
ſāctuꝫ Tho.ſecūda ſecūde.q.
iiij.articulo.vij.idem do. Ni
cola⁹ de lyra ſup Jo.c.xiij.⁊
idem Hen.in.c.cum ex iniun
cto de noui opis nū. qm̄ iſta
eſt veritas vite quoad parro/
chianos ꝑdictos: que niſi ex
reuelatione diuina non eſt di/
mittēda.ex quo enim aliquid
precipitur ab eccleſia vel ꝓla/
to:lꝫ al's citra preceptuꝫ effici
tur de necītate ſalutis.hec eſt
ſentētia do. Nicolai de lyra.
ſuper Jo.c.xiij.ſuper illo ver
bo.niſi lauero tibi pedes.qḋ
eſt notāduꝫ ad ītelligendū ꝙ̄
obligationis ⁊ implēdum ne
ceſſitatis ſit preceptum eccle/
ſie ⁊ prelatorum.

¶ Quarta ꝯcl'o.

Ex quo ſacerdos eſt public⁹
cōcubinarius vno de tribus
modis vt in.ca.alle.queſituꝫ.
propria auctoritate ᵉ nō expe/
ctata ſuperioris licentia vel ſē
tētia licet ſubditis ab eo ᶻ rece
dere:⁊ eū vitare tā in auditio/
ne diuinoꝝ ꝙ̄ ſuſceptione ſa/
croꝝ ex quo iura licētiāt ᶻ eos.
hec ē ꝯcluſio do.Frā.ꝺ zaba.
vtriuſqꝫ iuris doctoris famo/
ſiſſimi cardialis.⁊ do.Jo.cal.
ī.c.vēa.⁊ alioꝝ ſeqciū.nec ob.
c.ſuſcitātib⁹.xv.q.ſi.⁊.c.non/
ne.x. q.vlti. ꝙ lꝫ videant̄ loq
in illo q ī crimīe deꝑhēdit̄:nō
tū in notorio illo.ſ.gn̄e noto/
rietatis de qua loquūt̄ iura in
ꝓpoſito pn̄tis mãe:qḋ ſpāli/
bus ē ītroductū a iure in odiū
incōtinētiū clericoꝝ ſꝫ Hug.
⁊ Guilel.in.c.alle.ſiq ſūt pſby
teri.Iſtud ēt ꝓbat̄.ſ.deuitādi
iſtos ᵈ fornicatores notorios ī

glo.in.c.ſacerdotes.2.q.7.
ſic dicit. ſi prelati ſūt hereti
ci vel excommunicati:vel ſi
moniaci:vel notorij fornica
tores: tunc poteſt recedere
ab eis ante ſententiā.cuꝫ igi
tur tex.in.c.veſtra.de coha.
cleri.dicat īdubitāter tenea
tur:nō oportet de iure am/
pli⁹ dubitare ex quo crimi/
na hn̄t operis euidētiā.
ᶻ ¶ Recedere. vñ Hug.in
c.ſiqui ſunt preſbyteri.81.
di.dicit ꝙ predicto.c. ſiqui
ſūt.⁊ illa.32.diſ.nullus.⁊ ꝓ
pter hoc ſunt late ſententie
quoad ſuſpenſioneꝫ ⁊ ideo
ſi preſbyteri recipiantur ta/
les:ſubditi ſua auctītate poſ
ſunt ſe remouere ab eorum
officio non ſpectata alia ſen
tentia:lꝫ forte epiſcopus to
leret eos.ſunt enim iam ſu
ſpēſi a dño papa ipſo iure.
archidia.in alle.c. ſiqui ſūt
preſbyteri.idem ⁊ Tho.⁊
Hen.in.ca.veſtra.ad finem
de coha.cleri.⁊ mulie.tenēt
opinioneꝫ Innocen.dicētis
generaliter ꝙ ſuſpenſū a iu
re tm̄ etiam ſine ſentētia ho
minis:ſi crimina pro qnib⁹
ius eos ſuſpendit ab officio
vel a quocūqꝫ alio actu ſint
nota per euidentiā facti cu/
iuſcūqꝫ licꝫ eos vitare ī his
que eis īterdicta ſunt.lꝫ ad/
huc ſecus ſi crimina ſint oc
culta ꝗtūcūqꝫ ſint grauia:
vt ſimonia et homicidiū:ꝙ
in talib⁹ vitari nō debēt in
his que ab eis recipi debēt
de iure.idem arch.in.c.ſa/
cerdotes.2.q.7.
ᶻ ¶ Eos. idem ꝓ oia Jo.
an.in nouella.ī.c.veſtra.de
coha.cleri.⁊ mulie.in verbo.
euidentiam.glo.que incipit
hoc generale. idm Joan.
de lig.ibi.
ᵈ ¶ Fornicatores Joā.de
lig.in.ca.ſi autem de vita ⁊
hone.cleric.dicit. lꝫ quis
poſſit ſua auctoritate rece/
dere ab officio publici forni
catoris:pōt etiā ꝓcedi cō
tra eum via ordinaria: per
que etiam alie pene iponun
tur.⁊ ſic ex eadem ſententia
clare patet ꝙ notori⁹ forni/
cator:poteſt de iure dupliciter
puniri.primo quia non
expectata ſententia ⁊ abſqꝫ
alia hominis monitiōe de/
bet vitari.ſcḋo quiem via
ordinaria pōt cōtra eum
procedi ad alias penas.qḋ
eſt bene notandū. Jo. an.
in.c.queſitum.de po.or.in
nouella tenet ꝙ quoli/
bet peccato mortali notorio
licꝫ ſubditis a proprijs ſacer
dotib⁹ abſtinere a officijs.
ideꝫ do.an.in.c.de. veſtra.
in repetitione eius.c.

diuinis ex.c. veſtra. vt mani
feſte nobis concluſio elicitur.
ſ.ꝙ q̃ȝdiu ab eccleſia toleren/
tur ⁊ non habent rei euiden/
tiam ⁊c.ab eccleſia tolerantur
duobus modis.°Primo mo/
do ſi crimē eſt omnino occul/
tuȝ. ¶ Scd̃o modo ſi penes
eſt occultū. vt quia aliq ſciunt
ſed non eſt diuulgatuȝ. al's nō
tolerātur ab eccleſia. ¶ Iteȝ
ad veritatē copulatiue ſm dia
lecticos requirit ꝙ vtraqȝ ps
ſit vera:aliter tota copulatiua
eſſet falſa.cuȝ ergo tex. ponat
copulatiue hec verba.ſ. q̃ȝdiu
tolerātur ⁊ nō hn̄t opis euidē
tiā:ꝯſtat liqdo ꝙ lȝ tolerent̃ ſi
hn̄t opis ᵃeuidētiā:nec diuina
ſunt *audiēda nec ſacramenta
ſumenda vt dicit glo.in.c.ve/
ſtra.ꝙ in notorio facto: vel cū
ſunt in iure confeſſi:vel cū ſunt
cōdemnati:ſunt eorum officia
reſpuēda.eſſe tamen populus
informādus ꝙ hoc ideo fit vt
pſbyteri ad fructū penitētie fa/
cili⁹ inducātur:⁊ ꝙ hec intētio
ſit eccleſie iura cōdētis:⁊ vt ſa/
crificia nō reſpuātur tāq̃ȝ iania
vel indigna:lȝ reſpuātur indi/
recte tanq̃ ᵇab idignis et ſcele
ratis miniſtris temerarie obla
ta.Itē iſtud verbū qd̃ dicitur.
ſȝ q̃ȝdiu ab eccleſia ᵃtolerent̃:
itelligi dbet.ſ.a cōione fideliū
q̃ eſt i eccl'ia:⁊ nō ab epo vel of
ficialib⁹:qꝛ illi non ſūt eccleſia:
ſed mēbra eccl'ie. de quo ſatis
p glo.⁊ doc.in.c.fi.ne plati vi.
ſu. Clare etiaȝ hoc elicitur ex
ſententia ſancti Tho.in tertia
parte ſumme.q.lxiiij.ar. vj.lo/

quēdo in iſta materia. vbi de/
terminate tenet ꝙ iſte qui reci/
pit ſacramēta a ſacerdote pec/
catore non peccat:nec cōmuni
cat ei⁹ peccato q̃ȝdiu ab eccle/
ſia ipſe ſacerdos tolerat̃.⁊ ſe/
quitur:qui accipit ſacramētuȝ
eccleſie non accipit ab eo iquā
tum talis perſona:ſed inquan
tū eſt miniſter eccleſie:⁊ ſic cō/
municat eccleſie que eum mi/
niſtrum exhibet.ſi vero ab ec/
cleſia nō toleratur: puta quia
degradatur excōmunicat̃ ſu/
penditur: peccat qui ab eo ſu/
ſcipit:⁊ ſic eſt perſpicuū in hac
materia. nomīe eccleſie nō ſin
gulos prelatos:ſed totā ꝯgre
gationem fideliuȝ intellige: q̃
nō tolerat iſtos ꝯcubinarios
notorios in diuinis: ſed eos
manifeſte damnat punit ⁊ re/
probat. vt patet in iuribus in
ꝯcluſionibus allegatis. ¶ Et
ꝙ nomīe eccleſie ītelligatur fi/
deliuȝ vnio facit.c. firmiter in
§.vno de ſumma trini.clarius
facit.c.frequēs.de exceſſibus
prelat.in cle.in.§. verum. vbi
dicit tex.ſic regulariuȝ ⁊ ſecu/
larium prelatorum ⁊ ſuperdi/
ctorum exemptorum ⁊ nō exē
ptorum:vna eſt vniuerſalis ec
cleſia. ſequitur ibi:vt omnes
qui eiuſdeȝ ſunt corporis vni/
us etiam ſint voluntatis ⁊ ſint
vinculo charitatis affecti.⁊ ſic
reuera iuris fictione oēs fide/
les tā plati q̃ȝ ſubditi intra cor
pus eccleſie.ſȝ dānare ⁊ repro
bare ꝯſtituti cēſent̃.nec debēt
vitare ſȝ damnare ⁊ reproba/
re ꝯcubinarios * notorios ex

°Nota hic ꝙ duobus modis tolerat eccleſia aliquod peccatum.de qui-
bus hic habes.
ᵃ¶ Euidentiaȝ. In iſta materia ius non facit differentiam:imo in totum
parificat eſſe confeſſum in iudicio vel condemnatū per ſentētiā vel ha-
bere operis euidentiam que nō poſſit aliquatenus tergiuerſari.ſicut er-
go non requirit̃ alia moni-
tio ſi clericus cōdēnat⁹ eēt
de crimine:ita neqȝ de iure
reqrit̃ alia ſentētia vel mo
nitio vel nūciatio vbi adeſt
operis euidentia.de quo in
c.queſituȝ. de cohabi.cleri.
⁊ mulie.ꝙ in nullo aliorū
trium caſuū ibi determina-
torum facit diſtinctionem.
vnde ſcūs Tho. in quadaȝ
q.de quolibet tenet ꝙ etiaȝ
ſi tales ſuſtineant̃ a prelatis
non ꝓpterea excuſantur:qꝛ
hoc vel propter negligētiaȝ
vel propter miſeriā:vel ꝓ-
pter defectum p̄latorū qui
non ſunt auſi corrigere ali-
os cum in ſe multa corrigē
da committant. aliquando
propter timorem. vnde ꝓ-
pter hoc non excuſantur.
hoc ſanctus Tho. ¶ Item
de mēte Ioan.an.in.c. ve-
ſtra.de coha.cleri. eſt ꝙ nō
reqratur monitio in noto-
rio fornicatore.eſt etiā ſen-
tentia do. Inno.in.c. tanta.
de ſimonia ſic ꝙ ſimoniac⁹
in ordine ad hoc ꝙ vitet̃
non reqratur alia ſentētia.
idem in publico concubina
rio.⁊ huius ſententie eſt rai
naldus in ſimili libro ti.7.
que dicit ꝙ ſunt vitādi eti-
am ſi tolerent̃ a ſuis pre-
latis.⁊ ſic concludit genera
liter in hac materia ꝙ dene
gatur eis miſſa:⁊ eadem ra
tione omnes alij ordines:⁊
per ꝯſequens omnia alia ſa
cramēta:⁊ non ſolum p̄ſby
teris ſed etiaȝ clericis cuiuſ
cunqȝ ordinis ſm Inno.⁊
alij pn̄t eis denegare ſuam
audientiam. non ſolum de
licētia iuris: ſed virtute in-
terdicti eccleſie:⁊ eadem ra
tione alia iura eccleſiaſtica.
vt nota. Inno.⁊ Ioan.an.
de occi.c.tua.⁊ de reſti.ſpo.
in litteris. hoc Ioā. de lig.
in.c.veſtra.de coha. cleri.⁊
lȝ aliqui pauci doct.teneant
ꝙ reqrat̃ prius monitio:
tamen plures ⁊ ſolenniores
⁊ magis approbati:etiā mo
derniores theologi ⁊ cano
niſte tenēt indiſtincte ꝙ nul
la reqratur monitio. vehe-
menter igitur admiror cuȝ
qua ſcientia poteſt quis ſe-
cure dematizare contrarium ſe conſcientiam habere ſecuram: cum iu-
ra ſint clara ⁊ doctores plurimi ⁊ vniformes:credo indubitanter ꝙ eſt
periculoſa ⁊ non iuridica contraria oppoſitio.non ob.capitu.conſulendi
28.diſtin. vbi dicitur de preſbyteris.vos qui laici eſtis nec iudicāduȝ eſt
nec de eorum vita quicqd illud eſt:ſic ſeruādum.naȝ dico ꝙ iſti ſiue laici
ſint ſiue alij qui tales concubinarios vitare faciunt:non ex proprio iudi-
cio:quod eſſet temerarium:vt in.c.intelligitur.ſed faciūt iuris licentia vt
in.c.queſitum.de cohabi.cleric.⁊ mulie.imo verius iuris neceſſitate cum
iura obedire tenentur ꝙ eis neceſſitatem euitandi imponit.vt in.c.ſiqui

ſunt preſbyteri.81.diſtin.⁊ ſic eſt in hac materia perſpicuum.vnde vt Ci
prianus.eccleſia non eſt aliud niſi fideliuȝ multitudo fide ⁊ charitate vni
ta:ita ꝙ vna eſt mater eccleſia:cuius plures ſum⁹ filij:ſicut plures ſunt ra
dij:ſed vnū lumē.de qua auctoritate.10.q.1.c.loqtur.⁊ ibi de hoc.
*¶ Audiēda. Item lȝ de iure nullus debeat contempto ſuo parrochiali
preſbytero audire diebus
dominicis miſſam in alia
eccleſia ſaltem votiua:tamē
ſm ſententiam Ioā.de lig.
notorius fornicator ⁊ preci
ſus ab eccleſia poſſunt con-
temni.⁊ hoc dicit de mente
do.Ioā.de lign.⁊ Ho.in.c.
2.de parrochi.
ᵇ¶ Ab indignis. Bonauē
tura.4.ſententia. diſt.13.q.
4.dicit ꝙ quorundaȝ miſſe
audiri prohibentur: ⁊ hoc
in penam peccati eorum: qꝛ
non ſunt digni conficere: ⁊
ſi conficiant non ſunt digni
audiri.alia ratio eſt vt con-
fuſi de culpa redeāt ad gra
tiam.tertia ratio eſt vt alij
retrahantur ab eorum imi
tatione. vnde Ho.eſt opus
iuſtitie miſericordie ⁊ pro-
uidentie. dicit etiam ibi ꝙ
quattuor genera hoīum ꝑꝑ
peccatum prohibentur au-
diri.ſ.heretici ſchiſmatici ſi
moniatici ⁊ notorij fornica
tores.⁊ dicuntur notorij ꝑ
ſententiam vel per cōfeſſio
nem:vel per rei euidentiaȝ.
Voco per rei euidētiā quā
do factum eſt notorium:ita
ꝙ non indiget teſtibus cum
nulla poſſit tergiuerſatio-
ne celari.hec dicit Bonauē
tura.
ᵃ¶ Tolerentur. item im-
mo.in.capi. veſtra.de coha
bita.clerico.⁊ ſcribit ꝙ non
ſolum in iſtis:ſed generali-
ter in omnibus ſuſpenſis a
iure locum habet ꝙ crimi-
na pro quibus eos ſuſpen-
dit neceſſaria ſunt per fa-
cti euidentiam ꝙ cuicunqȝ
licȝ eos vitare ī his que ſūt
eis interdicta: lȝ ipſi ſuſpen
ſi tolerentur a ſuis prelatis.
dicit ibi Ho. Ioan.andr. ⁊
Henri.vltimo.ad idem ip-
ſe iuncto eo capitu.ſicut di-
cit ꝙ quilibet ſua auctori-
tate poteſt recedere ab offi
cio publici fornicatoris.ad
idem Innocen. Ioan. and.
Ho.in capitulo.tanta.de ſi-
mo. et ſimoniacorum offi-
cia non debent audiri:eti-
am ſi nulla ſententia fera-
tur contra eos. eſſe enim
dicunt ipſi doctores ſpecia
le in eis ſicut in notorijs for
nicatoribus.Eſt enim concluſio domini an.de butri. in repetitione capi.
conſuluit:de iure patro.ꝙ nō dicitur quis tolerari ex quo factum ſuum
eſt notorium. ⁊ Henri. tenet ꝙ pena.capitulo tanta. de ſimonia tenditur
ad omnes criminoſos notorios: a quibus licet indiſtincte recedere.di
cit Inno.ꝙ ſi crimina pro quibus clerici ſuſpenduntur a iure ſunt occul
ta quantumqȝ ſint grauia vt ſimonia homicidium ⁊ hmōi: tn̄ non debet
recipi ab eis.ita ipſe nota.in.c.ſacerdotes.20.q.7.
*¶ Notorios. Ad hoc clarius iſte articulus cuȝ ſua virtute liqueſcat.vi
de qd̃ notat Ber.in ſua glo.ordiaria.in.c.cuȝ nō liceat.de pres.dicit ꝙ in

crimine notorio fornicatoris ⁊ ſimoniaci in ordine: poteſt recedi propria auctoritate. in alijs vero criminibus etiam ſi ſint notorie: ſpectãda eſt ſententia. idem Innocen. c. per tuas. 2. de ſimonia in ver. ꝙ bene credimus. neceſſariũ dicit ꝙ ſimoniaticis ⁊ fornicatorib⁹ notorijs eſt ſpeciale: quia etiam ſine ſententia licz ab eorũ officijs recedere. idem tenet ipſe Innocẽ. in. c. 1. de ſchiſma. quaſi ad mediũ in ver. illo. ⁊ ſic iſti docto. clare concludũt ꝙ nõ debet ſpectari ſententia: ſed cuilibet eſt licitũ propria auctoritate eos vitare. nam dicit ibi Ber. de preſcrip. iure meo ⁊ mea voluntate poſſũ vitare eos ſimoniacos ⁊ fornicatores. ſ. publicos: q2 canon ſic dicit. ſec⁹ in alijs. idẽ dicit Vincen. cum his concordat do. Fran. de zaba. in c. queſitum. de coha. clerico. idẽ latius ⁊ clarius do. Anto. de but. in. c. veſtra. de cohabi. cleri. in ſua repetitiõe ſolenniſſima. in vna appne vbi proprie dicit: idem etiã ſi a ſuis ſuperiorib⁹ vel p̃latis tales fornicarij tolerent̃: cum ius eos non toleret. nam vt ipſe dicit in pendentibus ex conſcientia non attendimus errorem eccleſie: quando de cõſcientia ⁊ veritate informati ſumus. in. c. inquiſitioni. de ſentẽtia excõica. cuius cuncta latius atq3 doctrina a tota irrefragabiliter amplectit̃ italia.

[b] Nota. Quicũq3 enim ſcit aliquem depoſitũ excõmunicatum vel ſuſpenſũ. dicũt quidam ꝙ quãtumcunq3 ſit occultũ: nunq̃ ab eo ſacramẽta recipiẽda ſſ. Ar. in. c. p tuas. 2. de ſimo. niſi baptiſmũ ⁊ corp⁹ chriſti. vt nota. j. de here. c. 2. Sed l3 nõ debeamus recipere ab eis dũ ſunt occulti. ipſis tamen petentibus in publico dare tenemur. 1. q. 1. Chriſtus. de conſe. diſ. 2. non p̃hibeatur: nec eos vitare ĩ publico debemus. 6. q. 2. c. 2. et. 3. de offi. or. ſi ſacerdos. hoc totum ⁊ multa alia ĩ. c. per tuas. 2. de ſimo. per Inno.

[c] Nomĩe eccleſie. Unde nicolaus de lyra ſuper Mattheum. 16. c. tenet ꝙ etiã nõ conſiſtit in hominibus ratione poteſtatis vel dignitatis eccleſiaſtice vel ſecularis: quia multi principes ⁊ ſummi pontifices ⁊ alij inferiores ĩuenti ſunt apoſtataſſe a fide: propter quod etiam cõſiſtit in illis perſonis ĩ quibus eſt noticia ⁊ vera confeſſio fidei ⁊ veritatis. ⁊ ſic etiam ex vi vocabuli proprie aſſumitur pro congregatione iuſtorum.

[d] ℂ Toleret eos. Hec ſententia videtur verior ⁊ ſecurior: ⁊ eſt cõmunis opinio fere theologorum ⁊ canoniſtarũ etiam modernorum: nec eſt neceſſaria monitio nec requirit̃ ſentẽtia expectati nec reuelati ſi p̃lati ĩ ſuis diocefibus tolerent concubinarios ex quo iura condemnãt: non oportet querere excuſationes in peccatis: q2 etiã inter docto. de ſub menſa quorum non digni ſum⁹ micas colligere: ꝙ fuerunt habentes conſcientiã nimis ſtrictam: ⁊ iſti nimiũ reſtrinxerunt. alij vero habuerũt ↄſcientiã ſuo mõ

quo corpus eccleſie eos nõ tolerat: [b] in qua eccleſia nulla eſt turpitudo vel macula quãtũ ad fidei vnitatem. alias enim qui aliter ſentiret q̃ corpus eccleſie notaretur de turpitudine: quia turpis eſt pars que ſuo non cõgruit vniuerſo. itẽ ꝙ etiam vitet ⁊ vitari mandet publice excommunicatos nemo ſane mentis dubitat qui iura nouit ⁊ tñ de facto toleramus eos: verũtamen propter hoc etiam non intelligitur tolerare eos. etiã ſicut [c] nomine eccleſie ĩtelligi debet tota vniuerſalis fideliũ ſub vnico militandi capite. ſ. romani pontificis. ĩ quo eſt tota auctoritas determinandi ſm Tho. ſecũda ſcõe. q. xj. art. ij. ⁊. iij. ℂ Et iſtam etiã quã ſpiritusſanct⁹ regit ⁊ ordinat eſt impoſſibile errare ſm ſanctũ Tho. in quadã. q. de quolibet. ⁊ ſic iſta vniuerſalis eccleſia nõ tolerat notorios concubinarios ex quo eos damnat ⁊ beneficijs priuat: ⁊ a populis fidelibus ſub grauibus penis vitandos imperat: ⁊ aliter ſentire non eſſet recti dogmatis ĩtroductoriũ. ℂ Item l3 oẽs nunc viuẽtes tolerem⁹ de facto aliquos hereticos vel ſchiſmaticos: tamẽ etiã non ſingulares p̃lati: ſed omniũ fidelium vnio ſemper eos reprobat ⁊ dãnat. ℂ Itẽ ꝙ in hac materia non ĩtelligantur ſingulares prelati epiſcopi vel alij nomine eccleſie ſed vniuerſalis eccleſia: etiã vltra ſupradicta cogit ratio que repugnat abſurditatib⁹: quoniã ꝙ eccleſia valentina non toleret concubinarios vt q2 de facto p̃cedit contra eos has penas iuris irrogãdas: ⁊ eccleſia toletana [d] toleret eos: vt q2 contra eos nõ procedit ſequeret̃ abſurditas. videlicet ꝙ eccl̃ia tolerat ⁊ nõ tolerat ↄcubinarios. ſed cum vtrobiq3 ſit par ratio vitandi eos: verius cenſet̃ nomine eccleſie ĩtelligi vniuerſalem eccleſiã ⁊ nõ particularem: ⁊ tolerantia ⁊ non tolerantia referri debent ad ius: ⁊ non [e] ad factum.

ℂ Quinta ↄcl̃o.

Ex quo ſacerdotes cõcubinarij notorij ſunt ſuſpẽſi quoad ſe ⁊ quoad alios vt premiſſũ eſt. iſtud non eſt aliud dici niſi quoad ſe. i. ipſi ſũt omnino inhabiles ⁊ impotẽtes de iure: ⁊ ſine peccato non pñt exercere diuina. ⁊ quoad alios: ideſt alijs licite ⁊ ſine pctõ ea manifeſtare ⁊ miniſtrare nõ poſſũt. ⁊ ſic eſt cõcluſio ꝙ iuriſditione ſuſpenſi ſunt nec ea vti pñt efficaciter: quia eius * exercitio carent. hec eſt ſentẽtia dñi Alexãdri de ales. in. viij. compendio ſub his verbis: q̃uis omnes ſacerdotes habẽt claues nõ poſſunt oẽs abſoluere nec ligare: ſicut excõmunicati heretici damnati [f] ſuſpẽſi. hoc autem nõ p̃pter defectũ clauium: ſed quia non habent materiã. ſ. ſubditos q ſibi ſubtrahũtur. hec Alexã. In hac eadẽ ſententia aſſentit clarius

informatam ⁊ hij laxarunt. quis enim non putat maximũ illum doctorem eximiũ Origenẽ exeminẽtiſſime fuiſſe ſcientie: ⁊ tamẽ tãtũ miſericordia dei relaxauit vt dogmatizare auderet ẽt demões aut reprobos homines poſt multa tempora ĩ alio ſeculo miſericordiã habituros: ⁊ fuit tñ ipſe cõdemnatus. de quo in. c. ſancta Romana. 15. diſti. de quo oppoſitũ recitat latius Nico. de lyra ad hebreos. 6. c. hec p̃ſuppoſito vt nemo ſibi querat angulos: q2 veritas ſimplex eſt ac recta ⁊ neſcit obbitare: ſumme adiuuat: q2 curia Romana in foro penitẽtiali cenſet tales cõcubinarios fore eſſe irregulares ⁊ reſeruat ſibi diſpẽſatiões. ℂ Et q2 archidia. oppo. ponit ĩ alle. c. nullus. aliqui adderũt conãtur ponere eã in reſcriptis. dicit enim ſic ꝙ tunc demum eſt abſtinendũ ab officio ſacerdotis: ſi tamẽ prius commoneatur ⁊ ceſſare vitaliter non ſm Lau. ℂ Secũde ꝙ ibi recitat tres opiniones. quarũ prima eſt ꝙ que dicit ꝙ debet p̃cedere admonitio: ſ3 ſufficit a quocunq3 fiat. ⁊ ſi eius admonitionem non audierit: tũc ceſſabit ab eius officio. Scda ꝙ tñ debet ab ep̃o admoneri. Tertia ꝙ eo ipſo ꝙ eſt notorius ceſſandũ eſt ab ei⁹ miſſa etiam non p̃miſſa monitiõe: quia ſuſpenſus eſt: ⁊ quoad ſe ⁊ quoad alios de coha. cleri. ⁊ mulie. c. ſi. ⁊ dicit ꝙ hec vltima ſentẽtia eſt dura: ſed ſi bene ĩſpicias ſupradictã nullã determinat immo tenet ꝙ ſimpliciter ſit abſtinẽdũ in. c. p hec. 32. di. in glo. q̃ ĩcipit vt cõtra in. c. ad hec. 32. di. clar[…] ſit aliquorum opinio: ſed nõ ſua ꝙ requirat̃ admonitio. in glo. q̃ ĩcipit. nã l[…] iuriſdiſticte.

[e] ℂ Ad factum. [I]a cõcluſio eſt Anto. de bu[t]i. ⁊ in al[…] le. c. veſtra. in ſol[e]ni repetitione ipſius. c. [ve]ſtra. de cohabi. cleri. ⁊ mulier[um].

* ℂ Exercitio car[e]nt. Item in eodẽ ti. tenet ꝙ irregularitas homicidij [vel] infamie vel ↄtemptus cen[tu]re: eccleſie executionẽ o[rdi]nariã impedit: ⁊ remouet […] a ſtatu p̃ſidẽtiũ quoad [exe]cutionẽ: ⁊ ſic clare ↄcludi[t] clericũ p̃ciſus vel ſuſpe[nſ]a quoad ſe ⁊ quoad alio[s n]ullum habeat iuriſditiõi[s e]xercitiũ: ⁊ per ↄſequens [ab]ſolutio a tali impenſa in [fo]ro anime nullius roboris [mo]mẽti. idem dicit Alex[…] 4. ſentẽ. di. 17. q. 4. ad fi. dicẽs ꝙ poteſtas abſoluendi non ſolũ exigi[t ch]aracterẽ ſ. oportet ꝙ concurrat iuriſditio.

[f] ℂ Suſpenſi. Et nota que ſequunt̃. nã notorius fornicator [ſace]rdos nõ põt abſoluere in foro ↄfeſſionis aliquem: nec valet eius abſ[olut]io cũ nulla ſit: nullus abſolui poteſt a peccato per hoc ꝙ peccat. hec [eſt] vera rõ ſancti Tho. ſed recipiens penitentiã a tali fornicatore pecca[t c]õtra preceptum eccleſie faciens. igitur a peccato abſolui nõ poteſt p[…]ũ. Preterea cum iſti ſint ſuſpenſi ab officio: nullũ habẽt exercitiũ iur[iſd]itiõis nec vſum clauiũ. eſt enim regula in theologia ⁊ in iure ꝙ vſus c[lau]iũ ĩpedit̃ in ſuſ[pen]ſis.

in ſuſpēſis.vnde do. Pe.de
taran. in.4.ſentē.diſt.19.q.
3.tenet ꝙ vſus clauiū tollit̄
in depoſitis ⁊ degradatis.ſꝫ
ſuſpendit̄ vel ipedit̄ in ex/
cōmunicatis ⁊ ſuſpēſis ⁊ al/
tiſſi.in.4.ſentē.i materia de
clauib⁹ dicit ꝙ excōicati vel
ſuſpenſi vel heretici nō poſ
ſūt ligare ⁊ abſoluere:⁊ con
ſtat ꝙ notoꝛij foꝛnicatoꝛes
ſuſpēſi ſunt quoad ſe ⁊ quo
ad alios:⁊ ſic tales nō poſ/
ſūt abſoluere ſibi ꝯfitentes.
¶ Iteꝫ in expſſo ponit hāc
ꝯcluſionem Bonauē.4.ſen/
tentia.diſt.19. ꝓblemate.2.
q.dicens.ꝙ ſi amittat̄ iuriſ/
ditio ceſſat clauis executio.
vel per ablationeꝫ ſubdito/
ruꝫ quantum ad rem. ſic eſt
in ſchiſmaticis pciſis ⁊ no/
toꝛijs foꝛnicarijs excōmuni
catis ⁊ hmōi.vel quātuꝫ ad
rem ⁊ ſpeꝫ:ſicut in degrada
tis.in hac ſentē.eſt Haſtē.in
ſumma lib.5.ti.36.cum his
etiā ꝯcoꝛdat Durādus in ſū
ma iuris pte.1.diſt.1.ad ſi.
dicens ſic ſuſpenſus ab offi/
cio pꝛiuat̄ a poteſtate abſol
uēdi:ſiue ſit ſuſpēſus ab ho/
mine.puta qꝛ iudex eum ſu/
ſpēdit.ſicut ſit ſuſpēſus a iu/
re vt notoꝛius foꝛnicatoꝛ: q
nec pōt ligare nec pōt abſol
uere.vel ſimoniac⁹ in oꝛdie:
etiā ſi ſit occultus.⁊ iſti non
pñt conferre ſacramēta vel
ab eis recipi excepta neceſſi
tate in moꝛtis articu.ad idē
frater Jo.de ſaxo. vtriuſqꝫ
iuris doctoꝛ i lib.quē ītitula
uit tabulaꝫ.tenet ꝙ in quat/
tuoꝛ caſib⁹ tenet̄ qs iterare
ꝯfeſſionē.⁊ duo ſūt ꝓpter cō
feſſoꝛem: ⁊ duo ꝓp ꝯfitentē.
¶ Pꝛim⁹ eſt ſi ꝯfeſſoꝛi defi
cit clauis poteſtas:qꝛ tūc nō
pōt a pctō abſolui:⁊ ſic ē ſu
ſpēſus ſacerdoſ ab officio ſi
ue ab hoie ſiue a iure.ſi a iu
re vt notoꝛi⁹ foꝛnicatoꝛ vel
ſimoniacus in oꝛdie:ēt ſi ſit
occult⁹ dūmodo ſciāt euꝫ eē
ſimoniacum.Ecce doctoꝛuꝫ
irrefragatoꝛū concoꝛs ſentē
tia ꝙ notoꝛi⁹ foꝛnicatoꝛ nul
lo penitus mō pōt aliquem
abſoluere in foꝛo ꝯfeſſiōis:
quia caret vſu clauium iure
pꝛohibente.
[a] ¶ Aperire.Do. Guilel. de
monte laug.in ſacramentali
titulo de clauib⁹ dicit ꝙ cuꝫ
vſus clauium regrat p̄latio/
nem ⁊ pꝛelatio non poſſit ſi/
ne ſubiectione:qꝛ coꝛrelati/
ua ſunt.ideo ſi ille qui parat
materiā.i.tradidit ſubditos
ſicut papa vel epiſcopus tol
lat ipſos: iam talis amittit
quātum ad vſum eſſe p̄lat⁹.
vnde lꝫ quoad ptātem cla/
uiū habeat ſacerdos nō

[1] Haſtē. libꝛo.vj.titu.xxvj. ar/
ti.ij.in hec verba pꝛorumpēs.
deficiente iuriſditione: etiaꝫ ſi
adſit clauis nō pōt aliqs [a] ape/
rire:⁊ ſi amittat̄ iuriſditio cel/
ſat clauis [b] executio.hec auteꝫ
amittitur in ſchiſmaticis here/
ticis pſertiꝫ ⁊ foꝛnicatoꝛijs no
toꝛijs ⁊ in excōmunicatis. hec
do. Haſtē.⁊ ſic luculēter ẜm
tātoꝛum doctoꝛum ſentētias:
notoꝛios cōcubinarios cōſtat
nullam pꝛoꝛſus habere iuriſ/
ditionem quoad exercitium ⁊
effectum actualē:⁊ hoc eſt ma
nifeſtum:quia ẜm eos iuriſdi/
tio ſacerdotalis que neceſſa/
ria eſt abſoluendi vel ligandi.
de peni.diſti.vj.⁊ ẜm ſanctum
Thom̄.in ſumma.cōtra genti
les accidētaliter adheret oꝛdi
ni ſacerdotali.qđ ſatis eſt mā
feſtum: quia religioſi in tradi/
tione ſacerdotalis officij ean/
dem poteſtateꝫ recipiūt q̄ꝫ alij
ſacerdotes etiam curati:ſed ea
carēt ex īſtitutione eccleſie. vt
in.ca.ecce ſufficienter.xvj.q.j.
de iure eniꝫ communi nullus
ſacerdos indiſtincte habet iu/
riſditionem niſi ab epiſcopo
vel a iure ſibi concedatur.xvj.
q.j.c. cunctis. ⁊ ẜm iſtos do/
cto. Alexā.⁊ Haſten.quo ad
non habēdam iuriſditionē pa
rificātur heretici ⁊ ſchiſmatici
excommunicati ſuſpenſi ⁊ no
toꝛij foꝛnicarij. idem ſanctus
Tho.iij.parte ſūme.q.lxxxij.
arti.ix.⁊ idem cōmuniter do/
ctoꝛes theolo.iiij.ſentētia.diſ.
xviij. Nā hereticus ſacerdos
excōmunicatus eſt ſuſpenſus
quoad ſe ⁊ quoad alios ⁊ re/
ligioſi: ẜm iſtos docto. cla//
ues habēt:nec tamen poſſunt
ligare vel ſoluere:⁊ inquātuꝫ
tales nō habēt ſubditos [c] ⁊ ca/
rent iuriſditione.vnde beatus
Tho.iiij. ſentētia. diſtin.xix.
dicit ꝙ ſchiſmatici heretici ⁊ ſu
ſpēſi ⁊ excōmunicati ⁊ degra/
dati habēt poteſtatem clauiuꝫ
quātū ad eſſentiā:ſed vſus im/
pedit̄ ex defectu.maxime quā
do eccl'ia talib⁹ ſubtrahit ſub/
ditos vel ſimpliciter vel ad tē
pus.vnde quātum ad hoc pꝛi
uati ſunt [d] vſu clauium.

¶ Sexta cōclo.

Elicitur ex pꝛemiſſis neceſſa/
rio:videlicet ex quo clerici cō
cubinarij ⁊ notoꝛij moꝛtaliter
peccāt diuina exercendo:⁊ ſu/
ſpenſi ſunt quoad ſe ⁊ quoad
alios:⁊ incurrūt peccatum pa
ganitatis ⁊ idolatrie tā ipſi q̄ꝫ
qui ab eis audiūt diuina vel ſa
cramēta ſuſcipiunt ẜm deter/
minationem eccleſie in alle.c.
ſiqui ſunt pꝛeſbyteri. ſequitur
neceſſario ꝙ iſti non poſſunt
[e] abſoluere aliqueꝫ a peccatis:
⁊ per conſequens parrochia/
ni tenentur illa eadem peccata
iterum confiteri: ex quo non
fuerunt abſoluti per iſtos ſa/
cerdotes. Cōcluſio iſta ex eo
patet. quia iſtis iam ſubtracta
eſt iuriſditio:⁊ ſic remanet vt
pꝛiuata pſona que nulli pꝛeeſt
iuriſditioni:lꝫ al's eſſent curati
rectoꝛes vel pꝛelati: vel quo/
modolibet animarum regimi
ni pſidentes. Et lꝫ parrochia
ni ſciant ⁊ ſpontanee velint ſe
ſubmittere talibus ſacerdoti/
bus: nulla per hoc eis iuriſdi/
tio attribuit̄ ẜm notata in ſimi
li.xvj.q.j.in ſumma. quia pa/
cto pꝛiuatoꝛum iuri publico
derogari non poteſt vt in.ca.
ſi diligēti.de foꝛo compe.hec
eſt in expſſo ſentētia do. Jo.
in ſumma tabule iuris.ideꝫ vi/
detur ſentire beatus Tho. de
aquino in ſumma contra gen/
tiles ad ſi. vbi tenet ꝙ requira
tur iuriſditio in ſacerdote ad
hoc ꝙ poſſit abſoluere. Ratio
quare parrochianus qui ſciē/
ter confitetur tali ſacerdoti nō
conſequitur abſolutioneꝫ. eſt
ẜm beatum Tho. quia nemo
conſequitur gratiam in eo ꝙ
[f] peccat.ad hoc enim ꝙ pecca/
ta ſaltem moꝛtalia deleātur:re

pciſus ſicut pciſus vel excōi/
catus vel ecōtra. impeditur
tñ vſus clauiū ꝓpter mate/
riam ſibi ſubtractā.
[b] ¶ Executio. Item eodem
lib.ti.de ſacramētis tenet ꝙ
a ſacerdote pciſo poteſt qs
in moꝛtis articulo penitētiā
⁊ coꝛpus chꝛiſti accipere: ſꝫ
extra tēpus neceſſitatis nul/
lo mō licꝫ.⁊ ſi qs ꝯ facit pec/
cat.ꝫ 2.di.c.nullus.⁊ in.§.
[c] ¶ Et carent iuriſditione.
vnde do. Pe.de tarantaſia.
4.ſentētia.⁊ Bar.in ſumma
in verbo cōfeſſio.2. diſtin.
ait.iſte ē vn⁹ de quattuoꝛ ca
ſibus qñ quis iaꝫ confeſſus
fuit:tenet̄ iterum cōfiteri.ſ.
quādo ſacerdos non potuit
abſoluere:ſicut in iſtis cōcu
binarijs.
[d] ¶ Uſu clauiuꝫ. Ho.de par
rochi.tenet ꝙ ſi aliquis cle/
ricus habeat beneficiū ſꝫ nō
de iure:cum talis non poſſit
abſoluere vel ligare decipiū
tur anime ſubditoꝛuꝫ:lꝫ ipſi
ſubditi habeant iuſtā cauſaꝫ
ignoꝛantie.⁊ addit Innocē.
ꝙ ſiquis ignoꝛās a tali peni
tentiā accipiat ⁊ poſtea ſciat:
debet ire ad ſacerdotem ve/
rum ⁊ ei cōfiteri ⁊ ab eo ab/
ſolui:⁊ ſanguis iſtoꝛum ſub/
ditoꝛum regretur ab iſtis ſa
cerdotibus ac ſi amiſiſſent.
idem Bar.in ſumma piſſa/
na in verbo ꝯfeſſio.ideꝫ eſt
in cōcubinario notoꝛio: cuꝫ
nullam habeat iuriſditioneꝫ
nec poteſtatem abſoluēdi:ac
ſi beneficiū tituli non habe/
rent:⁊ grauiſſimuꝫ ſibi moꝛ/
tis periculuꝫ imminet ex tali
deceptione in ſacramēto pe/
nitentie.
[e] ¶ Abſoluere. Uñ Pe.de
tarātaſia.4.ſentē.di.18.art.
2.dicit ꝙ ad abſoluēdū reg
ritur poteſtas iuriſditiōis li
bera.⁊ excōmunicatus ⁊ ſu/
ſpenſus non habēt liberā:ſꝫ
ligatā:⁊ ſi habeāt poteſtatē:
non tamē executionē.⁊ ideo
non poſſunt ligare vel ab/
ſoluere.
[f] ¶ Peccat. Durandus in
poꝛen.4.ſenten. tenet ꝙ qui
ꝯtra oꝛdinationeꝫ ſe ſubijcit
alicui ſacerdoti per abſolu/
tionem peccat actualiter pec
cato inobedientie: ⁊ peccat
moꝛtaliter.⁊ ſic a nullis pec/
catiſ poteſt abſolui ab illo.ſe
cus ſi ſimpliciter ſe ſubmit/
tat alicui ſacerdoti vt ab eo
abſoluatur qui eum non po
teſt abſoluere:talis non moꝛ
taliter peccat.tamen tenetur
iterum confiteri poſtq̄ꝫ co/
gnouerit ꝙ pꝛimus non po/
tuit abſoluere.hec Durādus.
⁊ ſic confeſſi notoꝛijs concu/
binarijs moꝛtaliter peccant

⁊ iterum confiteri tenentur illa eadem peccata. ſic magiſter. 4. ſententiarum. dicit ꝙ requiritur auctoritas abſoluēdi in ipſo ſacerdote qui eſt iudex. nam in vſu clauium iudicium exercetur. nulli autem iudicium committitur niſi in ſibi ſubiectos.

[a] ¶ Peccatorum remiſſionem. Item ſanctus Tho. in. 4. ſentē. dicit ꝙ in ſacramento penitentie non imprimiť character: ſed ſtatim confertur gratia ad remiſſionem peccati. quam remiſſionem nullus conſequitur peccando. peccat autem qui ordinationē ecclesie ꝑtermittit.

[a] ¶ Preeſt iuriſditioni. Ad hoc enim ꝙ ſacerdos poſſit abſoluere: oportet ꝙ habeat iuriſditionem: alš nō poteſt. Thom. in. 4. diſtinctio. 7. de confeſſione arti. 4. ⁊ diſtin. 19. q. 1. artic. 2. tenet ꝙ ſchiſmatici ⁊ excommunicati: heretici ⁊ ſuſpenſi ⁊ degradati non habent vſum clauium: quia per eccleſie ordinationē ſubtrahitur eis materia ꝓpria. ſ. ſubditi.

[z] ¶ Confiteri. Et ꝙ is qui confitetur notorio fornicatori: tenetur confiteri illa eadē peccata numero alij poteſtatem habenti expreſſe tenet do. Joan. de ſaxo. in tabula iuris. vbi tractat de abſolutione ſacramentali. idem tenet Durandus expreſſe in ſacrāli. diſtincti. 4. q. 26. cuius ratio eſt: cum notorio fornicatori deficiat vſus clauiū: ita ꝙ non poſſit abſoluere hec opinio eſt theologorum ⁊ canoniſtarū ⁊ ꝙ vnus de caſibus in quibus quis tenetur de neceſſitate iterare cōfeſſionem: eſt cum ſacerdos non habet poteſtatem vt tenet Ricardus de media villa ⁊ Petrus de tarātaſia. 4. ſententia. 18. diſti. ⁊ Bonauentura. 4. ſententiarū diſt. 18. ⁊ diſtinctio. 27. q. 1. itē Hen. in. ca. omnis vtriuſqꝫ ſex. de pe. re.

[a] ¶ Saluationis. Qui enim peccatorum remiſſionem ꝑ claues eccleſie deſiderat cōſequi: querat diligenter ne ſacerdos cui iudicium anime ſue exponit ſit ligat⁹. puta excōicat⁹ heretic⁹ ſchiſmaticus: interdict⁹ irregularis.

[o] ¶ Irregulares. Idem Innocen. in. ca. cum medicinalis. de ſenten. excō. vbi dicit. Hoſt. ⁊ in. cap̄. tanta. de ſimo. ꝙ aliquis eſt ſuſpenſus ab officio propter crimē q̄tum ad ſe: ⁊ quantū ad alioſ ſiue a canone ſiue a iure ſemper ſit irregularis celebrando. idem in. c. cum eterni tribu. de ſententia. ⁊ re iu. libro. 6. de quo latius per eum in. cap̄. ſi celebrat. de clerico. ex. mi. vbi dicit determinando ꝙ notorij fornicatores quantumcunqꝫ penitentiam egerint nunq̄ꝫ celebrare debent ante obtentam a ſede apoſtolica abſolutionem: aliter contrahunt irregularitatem.

quiritur ſm theologos noue gratie infuſio. cum igitur iſte qui confitetur tali concubinario notorio peccet mortaliter quia inobediens preceptis ⁊ iuſſionibus ſancte matris eccleſie: conſtat ꝙ gratiā non cōſequitur: ⁊ per conſequēs nec [a] peccatorum remiſſionē que ſine gratia fieri non poteſt. ar. ff. contra verbū. de peniten. diſtin. j. grauiter enim peccat parrochianus qui erranti ſacerdoti ꝯſentit. vnde dicit tex. quid enim prodeſt illi ſuo errore non pollui qui cōſenſū preſtat erranti: xxiij. diſti. j. c. quid enim. qđ eſt menti figendum: q2 nulla eſt abſolutio ex quo ſacerdos talis nulli [z] p̄eſt iuriſditiōi ⁊ iā deſijt eſſe ſuus curatus ⁊ iudex. ⁊ ſic abſolutio non valet. quia facta a non ſuo iudice vel a nō iudice nulla eſt. vt in. c. ad noſtrā. de cō ſue. ⁊ de iudicis. c. at ſi clerici. ⁊. c. ſi a non compe. iudi. l. ij.

¶ Et lꝫ parrochiani credentes bona fide a talibus ſacerdotibus ſe abſolutos eſſe quo ad deum ſint ſecuri quamdiu eos retinet inuincibilis ignorantia: tamen poſtq̄ꝫ ſciuerint defectum in iuriſditiōe affuiſſe: tenenť eadē peccata neceſſario [z] confiteri tali qui poſſit abſoluere vel ligare ad hoc ꝙ ſint in ſtatu [a] ſaluationis. alš contemnere viderentur legitimas ſanctiones que neceſſitatem imponūt cuicunqꝫ annos diſcretiōis habenti: vt omnia peccata ſua confiteatur ſaltem ſemel in anno vt in. c. omnis vtriuſqꝫ. de pe. remi. ⁊ de hoc late patet per docto. in. c. dudum. ij. de ele. ⁊ per Jo. an. in c. ſuper cathedrā. de ſepul. in cle. in ſimili. q.

¶ Septima ꝯclō.

Iſti concubinarij notorij ſi officium diuinum faciunt in apparatu ſūt [o] irregulares. q2 ꝓpter delictum ſuum ſunt a iure ſuſpenſi quoad ſe ⁊ quoad alios. determinatio eſt domi. Hen. in. c. ſi celebrat. de clerico. excommuni. cum quo fere omnes canoniſte [b] concordant. Hāc regulā ponit do. Archi. i. c. cū eterni tribunal. de re iu. lib. vj. dicens. ſuſpenſus a iure propter crimen celebrans irregularis eſt. hec eſt communis doctorum ſententia. Qđ autem iſti ꝯcubinarij ſunt ſuſpēſi: ita dicit tex. lxxxj. diſti. ſi qui ſunt presbyteri: vbi interdicitur eis ingreſſus eccleſie. ex conſequenti ergo ille cui interdicitur eccleſie introitus ſi poſtea in ea celebret eſt irregularis. vt i. c. his qui. de ſentē. excō. libro. vj.

¶ Octaua ꝯclō.

Clerici concubinarij notorij: effecti vt premittitur irregulares: per ſolum Romanū pontificem vel habentem [a] eius vicem poſſunt ſuper irregularitate diſpenſationē hanc [b] obtinere. Iſta eſt cōcluſio doct. in. c. cum eterni. de ſenten. re. iu. lib. vj. etiā Hen. Et ſic ſeruat hodie * curia Romana. nec ep̄s pōt cū eis de iure [d] diſpenſare. ideo dato qꝫ ſacerdos notorius cōcubinarius: effectus irregularis peniteat: ⁊ ad meliorem vitam redeat: pecca //

[b] ¶ Concordant. Communis opinio habet que fuit Hen. in. cap̄. 1. de ſententia ex. libro. 6. ⁊ Jo. mo. ibidem. ⁊ in. c. ſi celebrat. ꝙ clericus concubinarius vel fornicarius eſt ſuſpenſus quoad ſe ⁊ quoad alios: ⁊ incurrit irregularitatem celebrando. idem Inno. in. c. 1. de ſententia excōmunica. lib. 6. idem ſpec. de offi. del. §. iuxta eni. Hec opinio que tenet ꝙ notorij fornicarij ſit ſuſpenſi ſuſpenſione inducēte irregularitatem eſt vera de iure. notorij enim fornicarij debent vitari. ⁊ eſt ſpeciale in fornicatore propter frequentiam criminis. hoc Jo. de lig. originaliter in. c. veſtra. de cohabitatio. clerico. ⁊ mulierum. de verbo ad verbum.

[a] ¶ Eius vicē. Legati etiā ſm ſtilum ipſorum habēt ꝙ diſpenſant cum celebrantibus niſi in contemptum ... papa ſcit ⁊ tolerat. ſtilo tamen ⁊ conſuetudine ceſſante ſolus papa poteſt: penitentiarius tamen generalis in curia vel ſpecialis virtute officij ſimplicis nō poſſunt diſpēſare niſi aliter habeant poteſtatē. hec do. Jo. de lign. in. c. clerici. de cleri. ex. 4. Inno. variauit in fornicatore notorio. ſed in. ca. 1. de ſententia ex. lib. 6. dicit ꝙ eſt irregularis. ⁊ hoc verius eſt ſm Joā. de lign.

[b] ¶ Obtinere. Item ꝙ notorius fornicator celebrans in apparatu ſit irregularis: ⁊ ſolum ſecum per papam valeat diſpenſare eſt cōcluſio domini Fran. de ʒba. doctoris vtriuſqꝫ iuris cardinalis in. c. ſi. de cohabitatio. clerico. ⁊ mulierū. idem de ſimoniatico q̄ꝫ dicit ſuſpē ſus a iure vel ab homine. ⁊ hoc dicunt communiter doctores in. c. ſi celebr. de clerico. ex mi. ⁊ Hoſt. Joā. cal. ⁊ Anto. de but. in alle. c. ſi celebrat. Et iſta veritas ⁊ cōmuniter communior ⁊ verior opinio ac generalis ſententia.

* ¶ Curia Roma. Tenet ⁊ ſic ſeruatur hodie ꝙ cum tali irregulari epiſcopus nō poteſt diſpenſare eſt communis opinio per gl. in. c. cum etiam de re iu. in lib. 6. ⁊. c. 1. de ſenten. excōi. eodem libro.

[d] ¶ Diſpenſare. ... de Hē. in. ca. ſi celebrat. de cleri. ex. 4. dicit ꝙ cum tali non epiſcopus diſpenſare poteſt: ſꝫ ſolus papa. ſꝫ U ... ⁊ Do. in ſum... c. latores eodem ... ⁊ archidia. l. di. miror. nec obſtat. 2. q. 5. quanto. ⁊ ibi epiſcopus diſpenſauit auctoritate pape ſm Jo. an. hic ⁊ archidia. Et ꝙ in hoc caſu ſolus ... eſt diſpēſare ſolus papa eſt expreſſum in. c. cum eterni. §. ſtatuimus. de re iudi. lib. 6. idem Joan. an. de cenſi. in. c. exigit. ⁊ hoc tenet cardinalis ... Guilel. de ... onte

monte laug. ꝛ Ben. ꝛ Hoſten. vnde non credo ſm Vincen. hoc ꝙ ille
qui inſtitutus eſt in curia ad imponendas penitentias poſſet cum eo diſ-
penſare Hen. vbi ſupra.
ᵍ ¶ Separatus. Sed an iſti ꝯcubinarij notorij poſſunt abſolui a crimine
ꝯcubinatꝰ pendente irregularitate eſt dubiũ Guilel. de monte Laug. i cle.
dudũ. de ſepul. dicit ꝙ nõ.
Tolletanus tenet ꝙ ſic in. c.
ſiquis. de clerico. excõmuni.
Joan. de lign ibi diſtinguit
ſic ꝙ cum irregularitas in-
ſurgit a crimine non ad effe
ctum. tunc ſi talis penitere
velit de crimine: contemnit
tamen abſolui a peccato ma
nente irregularitate. tunc ex
ſolo contemptu peccat moꝛ
taliter. nam non eſt peniten-
tia fructuoſa. ꝛ in hoc caſu
opinio Guilel. vera eſt ꝙ nõ
poteſt abſolui a peccato ma
nente irregularitate. ſed ſi
vult abſolui nec per eũ ſtat
quin abſoluat. tunc opinio
tolletani eſt vera. hec Joan.
de lign. ca. ſiquis. de clerico.
ex. mi.
ⁿ ¶ Seruire. Idem Inno.
ꝛ Hoſtié. in. c. ſicut. de coha
bita. cleri. ꝛ hanc q. in expꝛeſ
ſo tenet do. Martinꝰ petri
in ſuo directo confeſſionũ
vbi tractat de ſuſpenſiõe di
cens ꝙ tales ꝯcubinarij ab
officio ꝛ bñficio ſũt ſuſpẽſi.

ª ¶ Non põt digne. Et cui
ĩterdicit offĩm ĩterdicĩ bñfi
ciũ. 81. di. ſiquis ſacerdotũ.
ꝛ. c. eos. ita nota Ber. de cõ-
ſuetudine. cum dilectus. idẽ
videtur ſentire c. cum paſto
ralis de appe. de quo tex. eſt
expꝛ̃ſſus in. c. ꝓpoſuit. de fi-
liis pꝛ̃ſby. oꝛdi. cũ ſꝫ Vin. in
c. pꝛ̃ter hoc 32. di. dicit ſuſpẽ
ſo ſunt bõa eccl̃ie denegãda
quando eſt in moꝛa petendi
abſolutionem: nam indi-
gnum eſt vt eccleſie alimo-
nijs ſuſtentẽtur qui illã diſ
famare non deſiſtunt noto
rie maculate viuẽdo.

bit tñ moꝛtaliter miniſtrans di
uina: quia immiſcet ſe rei a. cu/
ius cõmercione eſt ᵍ ſeparatus
vt in regula: nõ eſt ſine culpa.
de regulis iuris. lib. vj. cuꝫ ibi
nõ. per doctoꝛes.

¶ Nona concl̃o.

Cum iſti concubinarij ſint no
toꝛie in peccato moꝛtali non
faciunt fructus ſuos quos ꝑ/
cipiũt ab eccleſia repꝛobo eo/
rum ſtatu durante: ꝛ tenentur
ad reſtitutiõem perceptoꝛum
tempoꝛe talis ſuſpenſionis ec
cleſie faciendam: quia de iure
non poſſunt ⁿ ſeruire eccleſie
cui ſeruire tenẽtur in ſtatu deo
nõ accepto: iuxta illud Deute
rono. x. ca. iuſte qđ iuſtum eſt
exequeris. iſte autẽ in tali ſta
tu exiſtens cuꝫ teneatur ad ce/
lebrandũ ſiue ex oꝛdine ſiue
ex beneficio vel ad alia diuina
officia ª non poteſt digne pꝛo
ſe vel alijs quibus tenetur ſa/
crificia offerre impediẽte pec/
cato moꝛtali ſm ſententiã ſan/
cti Tho. iiij. ſententiarum. di/
ſtin. xiiij. cum quo concoꝛdãt
Albertus ꝛ Rainaldus. vide
in ſum. piſſa ĩ verbo oꝛdinatꝰ.
Itẽ qꝛ de iure beneficiũ datur
pꝛopter officium. in. c. cuꝫ ſm
apoſtoluꝫ. de pꝛeben. cum cõ/
coꝛ. illicite ergo tenet benefi/
cium qui ſua culpa ad officiuꝫ
ſe reddit indignum. hec igitur
concluſio clare elicitur ex. ca.
eos. lxxxj. diſtin. ꝛ ibi glo. fa/
cit in ar. cap. paſtoꝛalis ad fi/
nem. de appe. de quo tex. in
capitu. pꝛeter. xxij. diſtinctio.
idem Vincen. ꝛ Henri. de co
habita. clerico.

ᵃ ¶ Eis dande. Idẽ archi-
dia. in. c. pꝛeter hec. 32. diſt.
qui ſic dicit. a talibus cleri
cis. ſ. notoꝛijs foꝛnicarijs poſ
ſũt laici ſubtrahere decima-
tiones voluntarias ex quo
ab eoꝝ officijs abſtinere de
bẽ uiẽ Joan. de lig. in c. ve
ſtra de coha. clerico. dicit ꝙ
parrochiani poſſunt ab iſtis
concubinarijs notoꝛijs de-
negare ſuam audientiaꝫ: nõ
ſolum permiſſione ſiue licẽ
tia iuris ſed virtute interdi
cti eccleſie. ꝛ eadem ratione
alia iura eccleſiaſtica vt no-
ta per Joan. an. ꝛ Hoſt. de
decimis. tua.

ᵒ ¶ Sed potius epõ. Joã. in alle. c. tua. de decimis ꝛ in nouella. variauit
in iſto paſſu. naꝫ modo adheret opinioni Hoſt. ſ. ꝙ non debent ſolui de-
cime publicis co. ꝯcubinarijs ne nutriãtur in delictis. modo videtur dice

re ꝙ parrochianus nunꝙ̃ poteſt opponere contra pꝛeſbyterũ parrochia-
num de decimis non ſoluendis quantũcunqꝫ ſit criminoſus niſi oppoſitũ
pꝛobet: ꝛ ꝙ ſit notoꝛie intruſus in beneficio. ſed veritas eſt ꝙ in vtroqꝫ ca
ſu non poteſt opponere quantum ad hoc vt nullo modo teneatur ſolue-
re vel poſſit eas conuertere in vſus ſuos: quia hoc eſſet etiam contra ius
diuinum. ſed debet eas de-
ponere in depoſito vel con
uertere in vtilitatem eccle-
ſie de conſenſu epiſcopi. et
pꝛo iſta concluſione ꝛ deter
minatione veriſſima etiam
vltra hic allegata faciũt no-
ta. per Anto. de butri. in. ca.
cum inter pꝛioꝛeꝫ. de excep.
vbi dicit ꝙ legitima exce-
ptio eſt quaꝫ opponit archi.
contra ſuum pꝛeſbyteruꝫ cu
ratum de non ſolutione de-
cimarum: ſcilicet ꝙ non fa-
cit diuinum officiuꝫ: vel ad-
miniſtrantur ei ſacramenta
eccleſiaſtica. idem etiam te-
net Lupus de caſtiliõe ĩ ſuis
allegationibus. ꝛ ibidem re-
fert do. An. modo certuꝫ eſt
ꝙ publicus concubinariꝰ nõ
facit diuina officia nec ad-
miniſtrat ſacramenta in ſta
tu in quo debet: pꝛopter qđ
fuerunt pꝛopꝛie decime aſſi
gnate in dic. c. tua. e. tit. ꝛ ſic
perinde eſt ac ſi non faceret:
quia nihil ꝛ inutile equipa-
rantur. in. c. tue. de cleri. non
reſi. immo non ſolum facit
inutiliter ſed damnabiliter:
vt patet in iſta concluſione
decima ꝛ pꝛecedẽtibus ſuis
glo. ¶ Et quoniam docto.
pꝛedicti dicunt de decimis
perſonalibus ꝛ pꝛedialibus
ſicut realibus vt eſt ſenten-
tia ꝛ noua determiatio do.
Fran. de zaba. qui dicit ꝙ
glo. vel poſita in allega. cap.
tua debet limitari. ſ. niſi deli
ctum eſſet notoꝛiũ: quia tũc
non debent laici ſoluere ali-
quas decimas pſonales vel
reales notoꝛijs foꝛnicatoꝛi-
bus vel ſimoniaticis. ar. ca.
paſtoꝛalis. de appe. ꝛ dicit
etiam ꝙ parrochianus de-
bet ſua auctoꝛitate ſi epiſco-
pus etiam ſit notoꝛius foꝛni
catoꝛ vel ſimoniacus cõuer
tere in vtilitateꝫ eccleſie vel
pauperuꝫ. ꝛ huius eſt ratio:
quia ſicut decime perſona-
les debentur pꝛo laboꝛe: ita
etiam pꝛediales vt in. c. va-
num genuꝫ. de deci. ꝛ. c. que-
ſitum. 16. q. 1. ꝛ ſic idem ius
in vtriſqꝫ.

¶ Decima ꝯcl̃o.

In locis vbi clerici ſolent de/
cimas vel pꝛimitias que ex le/
ge debent̃ per ſeipſos leuare:
ſi ſint notoꝛij foꝛnicatoꝛes nõ
ſunt ᵃ eis dande: ᵒ ſed potius
epiſcopo. Hec eſt determina/
tio Fran. de zaba. vtriuſqꝫ iu/
ris doctoꝛis in. ca. tua nobis.
ij. extra de decimis. cuius ra/
tio pendet a notatis ſuperio/
ri ꝯcluſione ꝙ nõ faciũt fructꝰ
ſuos: ergo non debent aliquã
ſuſtentationem ab eccleſia ᵇ re
cipere durante eoꝛum ſtatu re
pꝛobo vt in. c. alle. eos. ꝛ. c. ꝑ/
terea cum ibi notatis.

¶ xj. ꝯcl̃o.

Clericꝰ no
toꝛie cõcu/
binariꝰ: viuẽs nõ debet ꝑmitti
ingredi in eccleſiam: ꝛ moꝛiẽs
non debet cum alijs fidelibus
ſepeliri. Hec cõcluſio maniſe
ſte elicitur ex tex. oĩs vtriuſqꝫ
de peni. ꝛ remi. ſi bñ examine/
tur ipſum. c. vbi eſt caſus ꝙ q/
cunqꝫ fidelis habens annos
diſcretionis: ſi non confitetur
ſaltem ſemel in anno: ꝛ ſuſci/
piat euchariſtiam in paſcha ſꝫ
docto. peccat moꝛtaliter: ꝛ vi/
uens habet interdictum igreſ
ſum eccleſie: ꝛ poſt moꝛtem ſi
bi interdicitur eccleſiaſtica ſe/
pultura. cum igitur concubi/
narius de quo ſupꝛa ſit noto/
rie pcõꝛ ꝛ perſeuerat ĩ peccato
moꝛtali: ꝛ non ꝯfitetur nec re/
cipit ſacramentum euchariſtie
pꝛout debet recipere: ꝯcludi/
tur ꝙ hanc penam incurrit.
¶ Item ꝙ non debeat ſepeli/
ri ſatis iura expꝛimũt: quia in/
terdicto eccleſie durante eccle
ſiaſtica ſibi interdicitur ſepul/

ᵇ ¶ Recipe. Do. Ho. i. c. tua
nobis. de deci. dicit ꝙ perſo
nales decime non ſunt red-
dende clerico notoꝛio cõcu-
binario: quia decime dãtur
ratione diuini obſequij. 12.
q. 2. conceſſo. ꝛ nõ debẽt ꝑ-
cipere beneficium qui non faciunt obſequium: ꝛ eis non ſunt dande ne in
peccato ſuo nutriri videãtur. ipſas tamẽ parrochianꝰ retinere nõ debet:
ſed de conſenſu epiſcopi in eccleſie vtilitatem cõuertentur. iſte autem cui
pꝛeſtãda eſt decima: reddit ſe indignum perceptione decimarum: cum nõ

tura vt in.c.his qui de ſenten. ex.lib.vj.⁊ ꝙ talis ſit interdictus tali ſtatu durãte eſt caſus in alle.c.ſi qui ſunt.

¶ xij. concluſio.

Sacerdotes habere feminas ſaltim publice eſt nefarium dicere * et horribile audire: et contra ſacrorum canonum inſtituta: ⁊ ꝑ eos nomen dei blaſphemat᷑ vt in.c.omnis.lxxxj. diſtin. ſunt enim ſcandalũ omni populo dei: cum deteriorez vitam ducant ꝙ̃ populus ⁊ in publico. tanto enim peccata ſũt grauiora ⁊ exiſtũt deteſtabilia: quanto in eis diutiꝰ perſeuerant. vt in.capitulo.ſi. de conſue.

¶ xiij. concluſio.

Cum ſit de neceſſitate ſalutis preceptuz eccleſie vt ſuperius eſt probatum obſeruare. ideo parrochiani omnino *abſtinere debent ab audiendo miſſaz ⁊ alia diuina: ⁊ ab aſſumẽdo q̃cunqꝫ ſacramẽta ſub pena peccati mortalis ab iſtis concubinarijs. Et nõ debent ↄtrafacere etiam ſi ſit ſcandalum: cum propter ſcandaluz non ſint dimittenda que ſunt de neceſſitate ſalutis. ⁊ hec eſt communis ſententia theologoruz ⁊ canoniſtaruz ſignãter ſancti Tho. ſecũda ſecunde.q.xij.ar.vij. ⁊ idem Hen.in.c. cũ ex iuncto. de noui.operis nũci. Idẽ beatus Hieronymꝰ ⁊ beatꝰ Gregorius ſuper Eze.in neceſſitate tamẽ poſſunt iſta duo ſacramenta miniſtrare concubinarij.ſ.baptiſmuz ⁊ viaticum. vt in.c.alle.veſtra.etiam poſſunt penitentiaz iniungere in extremis vbi alius reperiri nõ poſſit. parrochiani vero ſi cõtra faciant ſunt veri idolatre. vt dicit tex.expreſſe in alle.c.preter.§.porro.

¶ xiiij. cõcluſio.

Virtuoſum eſt ⁊ laudabile et valde *meritoriũ populis tribubus ⁊ linguis promiſcui ſexus vniuerſis predicta ignorantibus euangelizare et illa deteſtari: vt domini precepta ac eccleſiaſtica imperia executioni efficaciter mancipentur. ⁊ vt populus chriſtianus ſacris eruditionibus inſtruatur leproſi ac contaminati ſacerdotes contagione peſtifera ſalubriter arceantur. ſi enim excommunicatus ideo publicatur vt ab alijs euitet᷑: ⁊ ab alijs euitat᷑ vt rubore ſuffuſus emẽdet in melius qđ illicite perpetrauit. vt i.c.paſtoralis. de appe.in fi. iuncto.c.ſi inimicus. xciij. diſtin. ⁊.ca.audi.ij.q.iij. a ſimili eſt in iſtis concubinarijs: vt per hãc euitationẽ quã fieri ĩperat eccleſia ſalubriꝰ ad lamẽta penitẽtie ſatiſfactiõe p̃uia iducantur. ſola enĩ vitia eorum ſunt in odio non natura humana que ſub p̃cepto charitatis eſt diligenda. vt in.cap̃. odio.lxxxvj. diſtin. ad ſolum iſtum finem penalia iura contra eos ſunt introducta. Nec ob. ꝙ aliqui populares ſcãdalum ſe dicunt pati. quia reuera illud ſcandalum eſt puſillorum. ⁊ verius non eſt ſcandalum: quia illud quod perfecte rectum eſt vel actum non habet permiſſionem ruine: ⁊ per

faciat id propter quod decima eſt eccleſie aſſignata. vnde eſt vt puniatur in eo in quo deliquit ſm Hoſtien.in fine. idem Henri. ibi ⁊ tolletarius. ¶ Poſſet aliquis opponere. de.capi. cupientes.de priuile. in cle. poſt prin.vbi cauetur ꝙ eſt excommunicatus religioſus qui in predicatiõe vel alibi talia dicat per que populus retrahatur a ſolutiõe decimaꝝ. ¶ Dic. ꝙ non ob.illud.qm̃ ⁊ ſi illa conſtitutio habeat locum in religioſo: non tamen in alijs. ⁊ illud.c. intelligit quãdo intereſſe proprio ⁊ voluntate aliquis religioſus hoc faciat vt decime nõ ſoluantur. ſecus ſi als: vt in caſu noſtro. volũtas.n.⁊ propoſitum diſtinguunt maleficia. vt in.ca. cum voluntate de ſententia excõi. Hec ergo predicta cle. habet locuz tribus concurrentibus. primo ſi ſit religioſus. Secundo ſi intẽtione retrahendi a ſolutione decimarũ aliquos hͦ faciat. Tertio ſi faciat vt decime eccleſijs debite non reddantur. ſed in cõcluſione ſolum concluditur decimas ⁊ oblationes non eſſe reddendas iſtis fornicatoribus ſed omnino eccleſie vel epiſcopo vtilitatibus applicandis: interueniente epiſcopi diſpenſatiõe. ⁊ ſic ceſſat oppoſitio que non habet locuz in concluſione precedenti. * ¶ Et horribile audir. Sãctus Tho. doctor. ſecũda ſecunde.q.5.arti.8.tenet ꝙ ceteris paribꝰ plus peccat ſacerdos faciendo aliquid cõtrarium ſanctitati ꝙ̃ aliquis alius religioſus q ſit ĩfra ſacros ordines. ⁊ ſic cõſtat ꝙ grauiſſimuz eſt iſtud crimẽ in ſacerdote cum eſt preſertim notorium. quis enim nõ blaſphemaret: nam ſi vnus religioſus tenet publice concubinam quandam ſanctimonialez: qui religioſus aliter exiſteret infra ſacros ordines: indubitanter totꝰ populus vellet lapidare eos. ⁊ tamen maius peccatum eſt fornicatio in ſacerdote ꝙ̃ in illis religioſis. ⁊ ſic multominus deberet hoc nefarium vitium tolerari in viris deo dedicatis ⁊ ſacerdotibꝰ. ¶ Sed quomodo iſti ſacerdotes inferũt plura damna toti eccleſie viuentibus ſ. ⁊ morientibus in purgatorio exñtibꝰ ꝑ hoc cognoſces. nam ſacrificia ⁊ oblationes ſacerdotum proſunt dupliciter ſupradictis: ſcilicet ex virtute ſacramẽtoꝝ que nõ poſſunt violari nec fedari nec maculari ꝓpter qualemcunqꝫ miniſtroruz vitam. vt in.c.veſtra.de cohabi.cleri. ⁊ ex vita ipſorum miniſtroruz. vita namqꝫ ſacerdotum eſt neceſſaria euchariſtie non quantum ad conſecrationem ſed quantum ad effectuz.1.q. vulnerato paſtore qui curandis ouibus adhibet medicinam qũo populũ tuebitur oratiõis clypeo qui iaculis hoſtiũ ſe ferendũ exponit: aut qualez

fructum de ſe producturus eſt: cuius grani peſte radix infecta eſt. magis ergo metuenda eſt illis locis calamitas vbi tales interceſſores ad locum regiminis adducuntur. qui magis in ſe ad iracundiam prouocant quos per ſeipſos placare debuerant. ⁊ ſic vulnerato paſtore medicina non adhibetur curandis ouibus: ⁊ de infecta radice fructus non producitur. et maior calamitas in futuro metuetur. hec eſt ſententia originalis beati Gregorij in quadam epiſtola deſtinata Regibus francorum vt habetur.1.q.1.c.vulnerato. ecce luculenter cõſtat ꝙ nullus fructus prouenit viuis ⁊ mortuis ex vita iſtorum: cum tñ vita eoruz ſit neceſſaria ad hoc ꝙ ſacrificia eſſent magis expiatiua. ⁊ ſic non eſt dubitandum ꝙ deus plura bona ſpiritualia ⁊ tẽporalia ſue eccleſie concederet: ⁊ anime defunctorum expiarentur a penis ⁊ flammis ſi iſtorum vita non eſſet maculata: ⁊ vltra hec multa debemus formidare pericula. non hec eſt mea ſentẽtia ſed p̃fati Gregorij.
* ¶ Abſtinẽ. Sacerdos n. ſi peccauerit quis orabit pro eo.5.diſtin.alienuz. ⁊ ſic grauiter peccant quoniã ſm ſententiam domini Hoſt. ceteris paribus plus peccat ſacerdos qui fornicationez cõmiſit vel cõmittit ꝙ̃ religioſus infra ſacros: vel quilibet monialis aut quicunqꝫ alius adulterium committendo. ⁊ quanto plures ſũt tanto plus contẽptibiles efficiuntur.92. diſtinc. rem. in ſi. poſſunt tamen parrochiani in eccleſijs ſuis facere orationes: dummẽ non illo tempore quo aliquis publicus ↄcubinarius facit aliquod officiũ in eccľia. imo in diuinis magis tenentur vitare talem concubinarium publicum ꝙ̃ excomunicatum notorium. etiã diuinis tamen non vitabunt fideles chriſti talem immo ſacerdotem cum non ſit maior excõicatus. ⁊ non ꝙ ſꝫ deũ ⁊ iura magis peccatum eſt ⁊ maior inde pena infligitur ſi quis cõmunicet in diuinis notorio fornicatori ſacerdoti ꝙ̃ notorio excõicato. vt patet ex ſolemnius allegatis. participare vero cum notorio excõicato nõ eſt peccatũ mortale niſi in diuinis ⁊ adeſſet contẽptus. hec ſententia eſt ſci Tho. in quadã.q. de quolibetis ſuis vide latius per Hen. in c. ſacris. de ſepul. ꝙ me.cã. vbi ponit.5.caſus in quibus quis peccat mortaliter participando cum excõmunicato.
* ¶ Meritorium. Oẽ opus hũanuz ⁊ actus eſt meritoriũ ſi ↄijciat᷑ charitati: ⁊ ſit regulatus in deum. ſnia eſt ſãcti Thoñ. ſcđa ſcđe.q.2. arti.9. cuz igitur is qui caliginem ab oculis clericorum et populorum fideliter parat

ſeparat ⁊ viaȝ veritatis oſtē
dit intentionem ferat in de/
um: non eſt dubitandum ꝙ
opus per eum exercitatum:
puta predicatio et crimi//
num ac erroris propalatio
ſit ſatis meritorium. vnde
ſm eūdē ſāctū Tho. in qua/
dam. q. de quolibet. tanto
opus ē magis laudabile q̄
ſo ⁊ a nobiliori virtute pro/
cedit. cum ergo predicatio
verbi dei maxime circa p̄/
dicta procedat ex latria q̄ eſt
nobilis ſūma vtus: cōſtat ꝑ/
fecto ꝙ talis predicatio eſt
nimium vtilis ac laudabi
lis. Ceterū ſi dicas ꝙ ad
religioſos non ſpectat tali/
bus ſe implicare negocijs ⁊
predicationibus: preſertim
cum de iure communi pre/
dicare verbuȝ dei pertineat
ad clericos parrochiales. vt
in cle. dudū de ſepul. Re
ſpōdit ſanctus Thomas in
quadam. q. de quolibet ꝙ
ad religioſos qui vitam cō/
templatiuaȝ eligunt: ſpectat
magis q̄ ad clericos ſecula/
res predicare ⁊ cōfeſſiones
audire ⁊ ſacras ſcripturas
docere. ⁊ tamen de licentia
ſuorum prelatorum. ⁊ eadeȝ
pena puniuntur in conſtitu
tiōe que icipit. ſpecioſus for
ma per Petruȝ de luna oliȝ
papā bn̄dictū cū erat legat⁹
dn̄i clemētis. 7. in ꝑtib⁹ hiſ/
panie. Item etiaȝ puniuntur
ibidem ꝙ ſunt inteſtabiles ⁊
alijs penis ibi contentis. ſed
clerici allegant contra ean/
dem ꝙ non fuit morib⁹ vtē/
tiuȝ approbata. Sed ad/
uerte ꝙ illud quod dicitur
inteſtabiles: debet limitari
vt aliquaȝ penam addat q̄/
tum ad fructus eccleſiaſti/
cos. ſ. ꝙ ō illis q̄ viuūt non
pn̄t teſtari: qđ eſt verum ſi
habent adminiſtrationē vel
curam animarum ſm Ioā.
an. opinionem in. ca. preſen/
ti de officio ordi. lib. 6. i glo.
ordinaria. ſecus dicit de nō
habentibus adminiſtratio/
nem quia iſti poſſunt vt ibi
videas. Sed archidia. tenet
contrarium vt ibi ⁊ in. c. ſta
tu. de reſcriptis lib. 6. idem
Pe. de ancharcono. in ſuo
apparatu nouiſſimo in. c. p̄/
ſenti vbi dicit ꝙ iura alleg.
per Ioan. an. tenent clerici
ꝑ euangelio ꝙ eis fauēt in
parte. Sȝ opinio contra vi/
detur verior de iure. et il/
lud qđ dicitur ꝙ non poſſūt
teſtari intelligas libere ſm
predic. docto. nam als bene
poſſunt in vita ⁊ i morte do
nare ſeruitoribus ⁊ ceteris
moderate vt in. c. regulatū.
eodem titulo.

conſequens non eſt ſcanda//
lum ſm ſanctum Tho. ſecūda
ſecūde. q. xx. Et cum iſti con/
cubinarij arguantur vt emen/
dētur: ⁊ populus informetur
vt ſalutis preceptis obtempe/
ret: ⁊ ſeruetur in hoc intentio
eccleſie: nec exceditur modus
principaliter nec conſequēter.
non eſt ratio: nec conſentane/
um cur ſit deſiſtenduȝ. Cuȝ ta
cere in tali cauſa illis ad quos
pertinet ſit peccatum. vnde ꝓ/
pheta. ve mihi quia tacui Eſa.
vj. Phariſei eniȝ ſcādalizabā/
tur de doctrina xp̄i ⁊ populū
ꝯcitabāt: cū eis vera ⁊ celeſtia
p̄dicaret ⁊ eū volebāt rep̄hen
dere viuentes ⁊ facientes con
tra legeȝ dei. qđ ſcādalū Chri
ſtus cōtemni iubet Matthei.
xv. quo ſcandalo non eſt am/
bigendum illos ligari ⁊ inuol
ui: q ſcientes ſeu ſcire nolentes
ſanctiones canonicas: impe//
diunt ⁊ procurant vt viri ſpiri
tuales ⁊ deū timētes vite irre/
prehēſibiles annūcient popu/
lo verbuȝ dei ⁊ vitia reprehē/
dat: atq; pericula detegant ani
marum: cum ſit eis odioſum
quādo in ſermonibus de hac
materia aliquid tractatur. cuȝ
tn̄ vas electiōis ⁊ doctor gen/
tiuȝ in quo Chriſtus loqueba
tur Paulus egregius apoſto
lus īperauit Timotheo dicēs
argue increpa ⁊c. ij. ad Tim.
iiij. Et lȝ ꝓpter illud ſcanda/
lum puſillorum qđ ex ignorā
tia vel infirmitate procedit ad
tempus q̄nq; ſit ſupſedenduȝ:
tn̄ poſtq̄ ignorātes fuerint in/
formati de veritate: ſi ſcandali
zent: non eſt ꝓpterea a p̄dica/
tiōe [a] deſiſtēdū. q2 tūc tale ſcan
dalū videtur procedere ex ma
licia cui prorſus eſt [b] obuiādū.
tales enim ſm prophetam no
lunt intelligere vt bene agant.
⁊ ſententia hec eſt bti Tho. ſe
cūda ſecunde. q. xliij. arti. vij.
vbi expreſſe tenet ꝙ opera ſpi
ritualia: [c] vt doctrina ⁊ ſimilia

ad tempus ſūt occultanda: ta/
men non ſunt omnino preter/
mittēda. In qua ſētētia eſt bea
tus Hieronymus qui dicit ꝙ
propter ſcandaluȝ ſunt aliqua
pretermittēda ſalua triplici ve
ritate. ſ. doctrine: vite ⁊ iuſti//
tie. ⁊ ſic de tali ſcādalo non eſt
curandum. ꝙ enim ſacerdo//
tes a tanto facinore remoueā/
tur: ⁊ ꝙ populus non incurrat
peccatum paganitatis ⁊ idola
trie pertinet ſine dubio ad ve/
ritatem vite vt in ſuperioribus
eſt probatum: cum iſta ſit fina/
lis intentio eccleſie vt in preal/
le. c. via. Sȝ ecce hoſtis hu
mani generis a p̄cipio ſui ca/
ſus vehementer īgemit: vt hu/
manum genus nebuloſe ceci/
tatis ignorātia modis oīb⁹ in/
uoluat: ⁊ ſūmo ſtudio vigilat
vt peccata non cognoſcantur
nec redarguantur: vt ſecurius
populares decipiat. prout di/
cit beat⁹ Bernardus vbi nō eſt
reprehēſor ſecurius accedit tē
tator. Et hanc maliciā ſue ob/
ſtinate peruerſitatis iam dudū
tempore Iuliani apoſtate in/
ferre voluit. qui imperator ex
inſtinctu diabolico omnes li/
bros quotquot reperire po//
tuit chriſtianorum igni crema/
ri mandauit vt latius patet in
hiſtoria tripartita. hanc etiam
incitauit tpe bti Tho. de aquno
⁊ Ioānis bonauētture ꝑ myſte
riū armacha. vt ipſe Tho. ſcri
bit latius in tractatu queȝ ipſe
edidit cōtra armacha. qui vo/
lebat deſtruere ordines mēdi/
cantium: vt nullus perfectus
eſſet in ſciētia. ignorātia enī eſt
mater cūctorū vitiorꝝ. xxxviij.
diſtin. ca. ignorantie. ignorare
enim eſt ignorare Chriſtū ſm
ꝙ ait beatus Hieronymus ſu
per Eſaiaȝ. ⁊ eſt tex. in. c. ſi iu/
xta. eadē diſt. §. j. ignorantia eſt
mater errorum. maxime in ſa/
cerdotibus qui tenentur ſcire
decreta ⁊ ſcripturas ſacras et
populum inſtruere. vt patet ꝑ

[a] Deſiſtēdum. Idem Ni
colaus de lyra ſuper Mat/
theum. 4. c.
[b] Obuiādum. De quo eſt
tex. in. c. ex parte de priuile.
iuncta. l. in fundo. ff. de rei.
ven. nam publice vtilitati ec
cleſie intereſt crimina nō re
manere impunita: vt impu/
nitatis audacia non fiāt ne/
quiores qui neq̄ fuerūt in.
l. vulneratus. 1. ℞. ff. ad. l. ac
quill'. in fine. 1. c. vt fame. de
ſententia excōmuni. cum ibi
notatis.
[c] Iſta memorie cōmēda
quia hodie ſunt in pratica.

totam illā di. quia ſacerdos ce
cus cecum populum ad foueā
deducit. vt in .c. cum ſit de eta.
⁊ qlita. ⁊ Eſai. v. ꝑpterea po/
pulus ductus eſt in captiuita
tem: quia ignorauit legē. ſacer
dotes enim debēt ex cōmiſſo
ſibi beneficio populum illumi
nare ⁊ docere ſ3 ſententiā bea
ti Dionyſij in primo de eccle/
ſiaſtica hierarchia. Propte//
rea clerus eſt hodie contēpti/
bilis. Malachie. ij. hec eſt ſen/
tentia beati Auguſtini in quo/
da3 ſermone. ¶ Vñ ſi obijcia
tur populum ignorantia excu
ſari circa predicta. Eſt dicēdū
ꝙ ignorātia ꝓdicta poteſt ex/
cuſare a tanto: ſed non a toto.
j. q. iiij. §. ſi. ⁊ ſic videtur etiā ꝙ
ignorātes peccent in hoc caſu.
maxime aliq q neſcire ꝑcurāt:
quia talis eſt affectata ignoran
tia que omnibus eſt nociua: ⁊
in nullo eſt excuſabilis quādo
quis non vult intelligere vt be
ne agat. xxxvij. diſti. c. ſi. Et ſi
iſta predicantes ſentiant emu/
los: nō tamen debēt a verita/
tis ꝓdicatione deſiſtere. xliiij.
diſt. ſcimus. vnde dominꝰ per
ꝓphetā ꝓdicatoribus loquit̄.
clama ne ceſſes: qua ſi tuba ex
alta vocem tuam: ⁊ annuncia
populo meo ſcelera ſua Eſai.
lviij. c. ¶ Item l3 iura omnia
claudamus ⁊ viri prudentes
obmuteſcant qui per ſalutaria
monita nobis pandunt regna
celoru3 ac verſutias diabolice
fraudis detegūt: ſufficiebat no
bis īdignis qui volumus cor/
rigi de peccatis: illius āgeli ꝑ/
ſpicua ac ꝑlucida ſentētia ſan/
ctiſſimi ꝓfeſſoris domini Vin
cētij: qui voce ſonora vtpote
organo diuine legationis pie
fulgens iſta mundo palam ſe/
piſſime euāgeliʒauit: ac diſcre/
ti iudicij ſentētia superni inter
minauit. quorū teſtes ſuperſti/
tes plures ſumus. cuius do//
ctrina in his que non obuiant
ſacris ſcripturis eſt tenēda: q3

Nota de ſācto Vincētio hiſpano qui fuit tpe auctoris.

predicti ſancti doctoris totꝰ vi
te diſcurſus: palam ſtetit euan
gelicus. cuius vitam ſanctiſſi/
ma3: necnon ⁊ admirāda pro/
digia nimiaq3 miracl'a aſſidua
xpi nouit ecclia. ¶ Quis ob/
ſecro ſane mentis: ⁊ ꝓſerti3 tā/
tus ac tā mire ſciētie ⁊ bonita/
tis eximie vir: intrepide ⁊ pa/
lam mundo nunciaſſet concu/
binarios notorios fore vitan/
dos ſub tanto rigore: niſi ⁊ co
gnouiſſet eſſe domini volun/
tatem per ſcientiā infuſam vel
acqſitam: ⁊ ppl'is ac fidelibus
vniuerſis eſſe neceſſariu3 ad
ſalute3: quis enim narrare ſuf
ficiat quot īdiuiſi3 ſacerdotes
hac labe ꝯtaminati: ſūt ad viā
rectitudinis reuocati ꝑ eiꝰ ſan/
ctā predicatione3 ⁊ catholica
monita: hoc ſolum ſufficiebat
vniuerſis ⁊ ſingulis quibꝰ de
hoc noticia iuridica non exi/
ſtit. maxime cum eius ſenten/
tia pluribus iuribus fulciatur
⁊ plurimorum veridioru3 do
ctorum theologorum ⁊ cano
niſtarum prefulgidis teſtimo/
nijs comprobetur. ¶ Facien/
do igitur concluſionem in pre
ſenti opuſculo: id cum ſana cō
ſcientia ſentio: predictis cōclu/
ſionibus oppoſitum aſſerere
fidelium animabus ſit damno
ſum ac ſeminarium vitiorum:
cū tot ⁊ tanta iura: necnō tāto/
rum patrum ⁊ doctorū ſenten
tias ⁊ determinatiōes nō de/
beamꝰ contemnere. plures nā/
q3 alij famoſi doctores id ſen/
tiunt quorum ſententie ob bre
uitatis cauſa3 hic omittuntur.
Hodie namq3 clerus efficitur
contemptibilis propter flagi/
tioſas ſacerdotum vitas indi/
gne viuentium: cum nemo ſit
qui eis medicinalem correctio
nem apponat. Sed ſub qua/
dam libertate peccandi ⁊ con
ſuetudine deteſtanda tendunt
ad baratru3: quos male viuen
tes aut publicis fornicationi/
bus inuolutos: firmiter teneo

Auctor concludit opus ſuum.

eſſe inimicos chꝛiſti: ⁊ ſancti ſpiritus cōtemptoꝛes: quia ſi quis diligit me ſermonē meū ſeruabit Joā. ix. ⁊ ad eū veniemus ⁊ manſionem apud eum faciemus. Ecce quomodo ſpiritusſanctus cuius eſt fugere fictū in iſtis pollutis domicilijs habitare nō vult: imo longe ē ab eis ſalus: qꝛ chꝛiſti iuſtificationem non exquiſierūt. ⁊ ſic remanēt viuētes moꝛtui. ſunt enim priuati gratia ⁊ virtute: ⁊ ſic cum iſti deum negligant operibus repꝛobis xp̄m blaſphemant. Ad quoꝛum etiam confirmationem inſero pꝛeclaram ſententiam beati Hieronymi in epiſtola ad damaſum in hec verba. Uere domine ſi foꝛnicantium ſacerdotuꝫ velles ſacrificiuꝫ ⁊ libamē mēdax fieres ⁊ peccatoꝝ ſocius: cum hmōi ſacrificiuꝫ ſit ad ſacerdotis damnationeꝫ: nec ꝓdeſt eis pꝛo quibus fit: immo vt veriſſime dicam. qui vitam ſacerdotis agnoſcit: ⁊ euꝫ pꝛo ſe celebꝛare facit ſit eiuſdē peccati ꝯſcius: necnon ⁊ pene particeps. hec beatus Hiero. Et ſm̄ iſta [a] ꝯſulereꝫ cuicūqꝫ ꝙ nō faciat celebꝛare miſſas nec ſacrificia nec alia diuina officia: ſiue ꝓ viuis ſiue pꝛo moꝛtuis per tales notoꝛios foꝛnicatoꝛes: qꝛ ipſi benedicūt ⁊ deꝰ maledicit Malachie. ij. maledicam benedictionibus veſtris. ¶ Et non dico ꝙ ſacramenta eccleſie ſunt inania ⁊ polluta: qꝛ q̄ ſācta ſunt coinquinari nō poſſunt. vt in. c. vr̄a. ſuperius alle. ſed quia iſti infelices ſacerdotes ſe illicite ingerēdo diuinis ſemetipſos polluunt eiſqꝫ fauentes. nam cum is qui diſplicet ad intercedenduꝫ mittitur irati animus ad iracundiā pꝛouocatur. iij. q. vij. in grauibus. Qui eniꝫ deuꝫ pꝛouocat peccatis pꝛopꝛijs nō bene pōt intercedere ꝓ alienis. ij. q. j. §. vulnerato. qꝛ ſacrificia ipſoꝛū ſacerdotū nō placēt deo. ⁊ ſic concludit̄ ex ꝓmiſſis ꝙ peccat moꝛtal'r ſm̄ ſniam ſcti Hieronymi ille qui iuitat ſacerdoteꝫ ad celebꝛandū ſi al's non erat celebꝛaturus dum talis ſacerdos ſit de illis de quibus hactenus eſt pꝛemiſſum. id tenet ſanctus Tho. iiij. ſenten. diſt. xiij. que dicit ꝙ nō eſt ſecurū ꝙ aliquis ꝑter neceſſitatis articulum induceret talem ſacerdotem ad exequendū aliquid ſui oꝛdinis durante cōſcientia ꝙ ſacerdos ſit [b] i peccato moꝛtali. Sed hec ſecuritas non eſt pp aliud niſi pp pctm̄ moꝛtale qđ pōt icurrere ex participatione. ¶ Et notāter eſt aduertendum ꝙ iſti foꝛnicatoꝛes oēs ſunt in ſtatu damnationis ſm̄ pn̄tem iuſtitiā cuꝫ moꝛtalibus inuoluātur peccatis: ⁊ ſūt in poteſtate diaboli ⁊ miniſtri ſathāe ⁊ non xp̄i: qꝛ q mihi miniſtrat me ſequat̄. Et cū ſūmo ſtudio ⁊ zelo religionis xp̄iane ac pꝛofectu aīaruꝫ eēt pꝛouidendū: vel ꝙ emēdarentur vel omnino amouerētur a tanto ſacerdotio quo indigne vtūtur: ne templū domini polluerent q̄ntum in eis eſt. ſancti nāqꝫ pꝛophete teſtimonio immemoꝛes ſue ſalutis iugiter pꝛoclamāt. ſ. maledicti qui declināt a mādatis tuis. Multū namqꝫ peramplius vtilius fo

[a] ¶ Conſulerē. Pꝛo iſtoꝛū opinione ⁊ ꝯtra glo. arguitur ſic certum eſt ꝙ ſuperioꝛuꝫ lex per inferioꝛes tolli non pōt. vt in. c. iferioꝛ. ꝛ1. di. et. c. cū inferioꝛ. de ma. ⁊ obe. ſed ꝙ creatura adoꝛet ſuum creatoꝛem ⁊ ei reuerentiam ipendat ē ex lege diuina. vnde dn̄m deum tuum adoꝛabis ⁊c̄. ergo hoc non pōt tolli per legem inferioꝛis: puta per conſtitutionem pape vel eccleſie. Ad hoc reſpōdetur ꝙ cōſtitutio hūana ſiue ius canonicum non poteſt in totum tollere legem diuinam: ſꝫ bene in parte modificare: diſtinguere vel circa eadem diſpenſare vt nota. per doctoꝛes in. capi. a nobis. de deci. ⁊. c. que in eccleſiaꝝ. de cōſti. ſignāter ꝑ Inno. ⁊ Jo. an. poſt eum in nouella. Sꝫ contra iſtā ſolutionē opponitur. de. capitu. ne romani. de alle. in. clemen. in pꝛincipio. vbi dicitur ꝙ cum lex ſuperioꝛis per inferioꝛē tolli non poſſit: collegium cardinaliū ſede vacante nō pōt aliqđ addere diminuere mutare modificare: vel etiam diſpenſare quocūqꝫ modo circa conſtitutionem Bonifacij editam in conſilio Lugdonē. c. vbi maius periculū li. 6. Ad hoc poſſet dici ꝙ ſit ibi hoc ſtatutum ſpecialiter ſtatutum in fauoꝛe vniuerſalis eccleſie: et in odium illoꝛum qui ſue ſcientie initentes per cauilloſas rationes impediebant electionem ſummi pontificis: graue pꝛeiudicium ſeu periculum totius eccleſie militantis. Sꝫ huic ſolutioni manifeſte reſiſtunt mens ⁊ verba pꝛedicte cle. vbi apparet ꝙ papa nō ſtatuit ibi aliqđ ſpecialiter nouum ius condēdo: ſed reſpōdet ad id qđ erat de iure vbi cum dicit: opinionem ⁊c̄. tanqꝫ veritati non conſonam de fratrum noſtroꝛū cōſilio repꝛobamus. ¶ Quapꝛopter poſſet aliter dici ꝙ ꝯſtitutio eccleſiaſtica que loquitur de vitandis concubinarijs nō diffinit ſeu derogat vel diſpenſat ſeu aliter diſponit in pꝛeiudicium legis diuine cōſiderata ipſius mēte. ſed ſi bene aduertatur iuuat eandeꝫ legeꝫ diuinam per pene appoſitionē: qđ bene poteſt facere: immo debet vt nota. glo. in clemen. ⁊ notant doc. ⁊ ſignanter in dicto. ca. cuꝫ inferioꝛ. quis enim ſane mētis neget ſacrificia taliuꝫ concubinarioꝛum publicoꝛum redūdare in dei irreuerentiam ⁊ blaſphemiam vt ꝓꝫ per totum tractatum. Et conſiderata eius mente non pꝛohibet aliquem deuꝫ adorare vel debitam reuerentiam exhibere. quod eſſet attentare contra ius diuinum: ſed pꝛohibet ſacrificijs talium concubinarioꝛum intereſſe ſub pena peccati moꝛtalis. ⁊ hoc vt concubinarij ruboꝛe confuſi exeant de tam grauiſſimo crimine: ac ex hoc deo acceptabile ſacrificium ac debituꝫ honoꝛē ipendant: iō ⁊ iſtud eſt iuuare legem diuinaꝫ vt ſupꝛa dixi. ¶ His viſis circa pꝛincipalem paſſum qui tangitur ⁊ in glo. poſſet dici pꝛobabiliter ꝙ ſi aliquis ex pꝛopoſito accedit ad videndum euchariſtiam quando eleuatur a publicis concubinarijs hoc ſciente peccat moꝛtaliter quia eſt in fraudem legis. Secus ſi non ex pꝛopoſito ſed caſu ſic contingente faciat tranſitum per eccleſiaꝫ: ⁊ ipſo ignoꝛante eleuat̄ coꝛpus chꝛiſti per publicum concubinarium. nā tunc crederem ꝙ poſſet eidem facere reuerentiaꝫ ⁊ recedere ſtatiꝫ. Nō obſtāt rōnes glo. qꝛ tunc ceſſat mens ⁊ cauſa ꝓhibitionis ipſius cōſtitutionis eccleſie. hoc tamen dico ſalua coꝛreptiōe illiꝰ ad quē pertinet ⁊ iudicio melioꝛis. ¶ Sꝫ aduerte ꝙ aliq volūt pie tenere ⁊ ſic dogmatizāt ꝙ lꝫ verum ſit ꝙ concubinarij notoꝛij debent in officijs ⁊ ſacramentis vitari: tamen quicunqꝫ fidelis pōt abſqꝫ peccato dum eleuatur euchariſtia accedere ad vidēdū: ⁊ poſtea ſtatiꝫ recedere debet. Sꝫ ſalua eoꝛum reuerentia: quia veritas eſt in contrarium. nam erubeſcimus dicit lex cuꝫ ſine lege loquimur. cum igitur nulla ratione vel iure hoc valeat ſuſtineri non eſt tenendum. nam iura indiſtincte pꝛohibent audire nedum miſſaꝫ: ſed nec euangelium vel epiſtolā vel quodcūqꝫ aliud officium quod in eccleſia publice fiat vt in. ca. pꝛeter. q. 32. diſt. ⁊ cum pꝛohibitio ſit generalis ⁊ nulla fiat exceptio nec diſtinctio: vbi ius non diſtinguit nec nos diſtinguere debemus: ⁊ qđ nō eſt ſanctoꝛum patrum decreto ſancitum veſtris non eſt adinuentionibus pꝛeſumenduꝫ vt in. c. inter coꝛpoꝛalia. §. ſed nec illud de trāſla. Cōſtitutio enim negatiue emanauit: ⁊ ſic abſoluta eſt pꝛohibitio niſi inueniatur expꝛ̄ſſe conceſſum: ſemper in omni caſu intelligitur eſſe pꝛohibitū iuxta notata in. c. allegato iter coꝛpoꝛalia. Iteꝫ cū quid pꝛohibetur omnia que ſequuntur ex illo pꝛohibentur. vt in regula cum quid. de regulis iuris. in. 6. ſed audire miſſam a talibus notoꝛijs foꝛnicatoꝛibus eſt pꝛohibitum: ⁊ per ꝯſequēs oīa que intra miſſam ſunt: ꝑſertim quia miſſa ſolum dicit̄ euchariſtia: ⁊ non alia que potius ſunt ſuffragia ⁊ oꝛationes vel iſtructiones. ⁊ ſic firmiter tenēdum eſt ꝙ nullo modo licꝫ videre euchariſtiam in miſſas taliū ad euadendum penas iuris ⁊ peccatum moꝛtale.

[b] ¶ Peccato moꝛtali. Hanc etiam concluſionem tenet ideꝫ ſanctꝰ Tho. in. q. de quolibet. vbi dicit ſic. ſi conſtaret mihi ſacerdotem eſſe in peccato moꝛtali: ⁊ induceremꝫ eum ad celebꝛandum peccarem moꝛtaliter. peccat

enī faciēs exeq quecūq; actū eccleſiaſticū ſibi interdictū. ⁊ clarum eſt: quia talis efficiens agit contra legem diuinam vbi dicitur: iuſte qđ iuſtum eſt exequeris Deuterono. 16.

ret ꝙ eēt vnus ſacerdos ī tota vna ciuitate q ñ eēt ī pctō mortali: q̄z tāta miniſtroꝝ multitudo īutiliū arg. c. cū ſit de eta. ⁊ q̄li. iſti. n. cū ſint īutiles nihil reputātur: q2 nihil ⁊ īutile eqpollēt. ī rl'a nihil ꝺ reg. iuris ī. vj. iſti. n. cū ſint īutiles pplo ꝺi ꝺuorātes decimas: ⁊ oblatiōes fideliū vſurpātes q̄ ñ debēt ex lege dīna niſi illis q ſuū offm̄ debite exequūtur ⁊ facientes ea ad q̄ ex ordine tenētur: ſunt detentores ⁊ inique agentes. ¶ Itē non ſunt excuſati apud deū a pctō illi ad quos ſpectat eos corrigere: vel loco eorū alios ſubſtituere. ar. c. facientes. xlv. di. vbi clare oñdit ꝙ nullo mō excuſat a pctō: īmo ꝑticeps pctī efficit ille ad quē ſpectat corrigere derelīqntē ſi nō corrigit: iuris. n. fictiōe ꝯſētire p̄ſumitur. Et audiāt qđ de eis dr̄: ſāguis ſubditorū reqritur de māib' p̄latoꝝ. vt in. c. irrefragabili. ꝺ offō ordi. Et lʒ p̄latus ſit ſcūs ⁊ īnocēs ⁊ vite merito cōmēdabilis q̄tū in ſe ē: tñ ſi iſtoꝝ notorioꝝ fornicatoꝝ correptiōez ñ exerceat formidar dʒ dīnā ſniaʒ q̄ nihil dimittit īpunitū. Exēplū heli: q lʒ ī ſe bon' exiſteret: q2 tñ filiorū exceſſus efficaciter nō corripuit: ī ſe pariter ⁊ ī ipſis aīaduerſionis diuine vīdictā excepit. ꝺ qno. j. Reg. c. ij. ⁊ ī. c. lʒ heli. ꝺ ſimo. vbi dīc tex. ad corrigēdos ſubditoꝝ exceſſus tāto diligenti' dʒ p̄lat' aſſurgere q̄to dānabili' eoꝝ offēſus deſit īcorreptos. ¶ Ad ꝯfirmādū igit ſupradicta oīa q̄dā viſionē diſtricti iudicij ex ſacris reuelationib' btī Nicolai ad inſtructionē preſidētiū ⁊ fornicātiū clericoꝝ decreui īſerere origīaliter ī hec verba. ⁊ ſeqtur. Preſbyteroꝝ ⁊ clericorū incōtinētiū ſal' maxīe ꝑiclitat modernis tpib' pp pontifices q tā enorme ſcel' ī iniuriā celeſtiū ſacroꝝ ī qb' oīū fideliū ſal' ⁊ vita ꝯſiſtit: q̄ iſti temerarie cū ſint polluti ⁊ fedi tāgere nō verent corrigere diſſimulāt. quoꝝ diſſolutio ⁊ lāguor ſibi ⁊ ſuis actorib' dānationez acqrit etnaʒ. ⁊ ſeqt. ſacerdotū pl'es q̄s īcōtinētie ſue reat' pēitēdo ⁊ ꝯfitēdo obligauerat in nūeris ⁊ īmēſis ſupplicijs ⁊ ardorib' ī purgatorio ꝯfectos miſ ſos ꝑ oīa fere vidi. Veꝝ cogitāti intra me eoꝝ nūerū: rñſuʒ ē mihi ꝙ idcirco pauciſſimi de nūero ſitate taliū ibi torquēt: qa vix ⁊ raro q̄ſq; ex eis vere penitēs ſup iniqtate ⁊ fornicatiōib' ſuis ī vltimo vite īueniatur: īōq; multitudinē maximā eoꝝ quos in carne morientes videm' mors ꝓculdubio eterna ꝯſeſtiʒ excipit. Hucuſq; viſio. ¶ Itē p̄lati ſuſtinētes concubīarios ī ſuis criminib' maxime obtētu pecūie vel alteri' cuiuſcunq; cōmodi tpalis grauiſſime peccāt: ⁊ ſūt* puniēdi ſʒ canonicas ſanctiōes vt ī. c. clericoꝝ mores. de vita ⁊ ho. cle. Que oīa ⁊ ſingula determiatiōi ſacroſācte Romāe eccl'ie ⁊ iudicio cuiuſcūq; alteri' meli' ſciētis ſubmitto ⁊ ſubmiſſa ꝓfiteor: credēs ⁊ firmiter tenēs oīa ⁊ ſingula q̄ a catholicis catholice tenēt. iuris tñ perit' exigu' ⁊ iter ſacre pagīe ꝓfeſſores minim' has ꝯcluſiōes ſūmati cōmētat' ſū ſb cōpēdio eoꝝ que diuerſimode ⁊ ꝑlixe theologi ⁊ cāoniſte ī diuerſis locis tractarūt. q̄s. n. erudit' ac xp̄i legis zelator audeat tenē ꝯtrariū: cū iura ſint manifeſta: ⁊ tātoꝝ doctoꝝ ꝯcors ſnīa q̄ ſecurior ē apð deuʒ. Et lʒ aliq doctores videāt ſētire oppoſitū: timeo tñ ne ī finali iudicio vbi ꝺ iſtis nulla erit dubitatio eis q blandas tenent ac bleſas opīones dicat: ſurgāt ⁊ opitulent vobis ⁊ ī neceſſitate vos ꝓtegāt: qñ nll'ʒ p2ſus ſibi ⁊ nobis poterūt preſtare remediū.

Deo gratias.

Notent bene prelati.

* ¶ Puniēdi. Propter ho[c] in pluribus religionibus [le]nitur ꝙ plurimi ſanct[i vi]ri apparentes poſt mo[rtem] amicis ſuis querentib[us de] ſtatu defunctorū ab illi[s] reſponſum: ſi fuiſſet d[e nu]mero prelatorum vtiq[ue fuiſ]ſet de numero damnat[orum]. ſpecialiter hoc reperi[tur de] beato Sanfidio priore [clare]uallis: ⁊ tempore beati Ber[nardi] tunc ibidem abba[tis] qui beatus Saidius c[um] eſſet electus ad vendā e[pi]ſcopatū: ⁊ beat[us] Eugen[ius] ⁊ beatus Bernardus ei m[an]daſſet ꝙ conſentiret: reſpon[dit]: citius fuga' exiſte[ret] q̄ electioni conſentiret. ⁊ [ſic] credo vere q[uod] hodiernis te[m]poribus nihil ꝑiculoſi' apud deuʒ q̄ prelaturā aſſumere iuxta nota. in. c. [m]ulti. 40. [di]. a[d]ſe clericorum [it]em beatus Hieronymus epiſtola ad euſtochium ⁊ [alia]s quas [ſan]ctas virgines.

¶ Prima cõcluſio ꝙ clerici concubinarij quorum crimen concubinatus eſt notorium vno de tribus modis vt eſt premiſſum: ſunt ſuſpenſi ipſo iure quoad ſe ⁊ quoad alios.

¶ Scd̃a ꝯclo̾ eſt ꝙ cleric⁹ in peccato mortali exiſtens peccat mortaliter quãcunq; facit aliqđ officiũ ratione ordinis ſibi cõmiſſi miniſtrãdo.

¶ Tertia cõcluſio eſt ꝙ audientes miſſam notorij concubinarij vel alia officia eccleſiaſtica peccant mortaliter.

¶ Quarta concluſio ꝙ licet parrochianis propria auctoritate non ſpectata ſententia recedere a concubinarijs publicis.

¶ Quinta ꝯcluſio eſt ꝙ notorij cõcubinarij nullũ habent iuriſditionis exercitium in foro conſciẽtie nec valet eorum abſolutio a peccatis.

¶ Sexta cõcluſio eſt ꝙ parrochiani tenent̾ iterũ confiteri illa eadẽ peccata numero alicui ptãtem habẽti que confeſſi fuerãt notorijs cõcubinarijs ad hoc vt ſint in ſtatu gratie ſiue ſaluationis habita informatione de impotentia ipſorum concubinariorum.

¶ Septima ꝯcluſio eſt ꝙ notorij concubinarij facientes quodcunq; officium rõne ordinis in apparatu ſunt irregulares.

¶ Octaua ꝯclo̾ eſt ꝙ in hac irregularitate põt ſolũ ꝑ Romanũ pontificẽ cũ iſtis diſpẽſari.

¶ Nona cõcluſio eſt ꝙ notorij fornicatores beneficiati ſtatu illo durãte nõ faciũt fructus ſuos ⁊ tenentur ad reſtitutionẽ eorum.

¶ Decima ꝯcluſio eſt ꝙ primitie ⁊ decime ⁊ alij ꝓuent⁹ eccleſiaſtici non ſunt reddendi notorijs concubinarijs a populo xp̃iano.

¶ Undecima cõclo̾ eſt ꝙ clericus ꝯcubinari⁹ notorius moriẽs nõ dꝫ ſepeliri in eccleſiaſtica ſepultura: ⁊ viuẽs nõ dꝫ ꝑmitti intrare eccleſiã.

¶ Duodecima ꝯclo̾ eſt ꝙ per iſtos ꝯcubinarios nomẽ dei blaſphematur.

¶ Tertiadecima cõclo̾ eſt ꝙ parrochiãi audiẽtes diuina ⁊ percipientes eccleſiaſtica ſacramenta ab iſtis notorijs ꝯcubinarijs poſtq̃ꝫ fuerunt de prohibitione eccleſiaſtica informati cõtrafecerint idolatre reputantur.

¶ Quartadecima ꝯclo̾ eſt ꝙ iſtud p̃dicari populis palam eſt valde meritoriũ: ⁊ iuri diuino pariter ⁊ hũano valde ꝯſentaneũ.

¶ Explicit Tractatus cõtra clericos concubinarios.

Anno. 1529. Venetijs in Edibus Petri Liechtenſtein.

Regiſtrum.

A B A eſt ternus ⁊ B duernus.